

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Znaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Kotlovskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštno proste.

Govor poslanca Roškarja v poslanski zbornici dne 30. nov. 1910.

(Po stenografičnem zapisniku).

Visoka zbornica! Zdi se, da je nastalo vprašanje glede draginje, o katerem se razpravlja, mnogo bolj iz nekega obžalovanja vrednega razrednega boja, nego-li iz resnične bede mestnega in obrtnega prebivalstva. Protiagrarci ravnaajo z njim enostransko in bi bile posledice za vse avstrijsko prebivalstvo silno škodljive, če bi se uresničile vse te zahteve.

Nočem tajiti, da imamo sedaj draginjo. Draginjo živil je povzročila zadnja leta cela vrsta okolnosti.

Čudno je, da govori socialni demokratje tukaj v visoki zbornici skoro izključno le o draginji mesa in kruha. Ali so postala edino živila dražja? Se li niso vsi obrtni izdelki že mnogo prej primerno veliko bolj podražili?

Moral bi ponavljati, ako bi hotel vse natanko in podrobno izvajati. Gosp. poslanec dr. Damm je pred kratkim tako obširno in jasno s številkami dokazal, da se začena draginja pravzaprav šele na Dunaju. Že iz tega se razvidi, da je očitanje, češ, da smo mi kmetje mesni oderuhi, neopravičeno.

Moja želja pa je, zastopati koristi onih, ki so me semkaj poslali in nekoliko opisati razmere na deželi, ki jih bržčas naši nasprotniki niti ne poznajo.

Mora se pač priznati, da je suša zadnjih dveh let napravila kmečkemu prebivalstvu marsikatero rano. Ni bilo lahko to prenesti, priskočila nam je sicer država nekoliko na pomoč, vendar je bila ta pomoč navadno že prepozna. Splošno nikakor ni bilo zadostna, da bi v resnici odvrnila draginjo, čez katero se danes vse pritožuje. Zadržuje, ako navedem, da je došla krma in slama v nekaterih krajih šele meseca maja in junija prihodnjega leta, ko je bila vendar paša že mnogo prej, da se ohrani živina. Kot nadaljni dokaz bi si dovolil navesti, da se je moralo v mojem volilnem okraju v enem edinem kraju v enem dnevu zaklati v sili 19 komadov živine. Meso se je sicer med ljudstvo razdelilo oziroma deloma prodalo, vendar ni prineslo to nobenega haska, ampak le škodljive posledice. Tudi skoro ne verjamem, da bi bilo mogoče tudi v bodoče tako poceni pridelovati, kakor se je svoj čas godilo. Takrat smo poceni pridelovali, ker smo bili vsled razmer k temu prisiljeni. Takrat smo prodajali živino met. stot za 40—45 K. Da živinorejec pri tem ne more izhajati, bom pozneje dokazal. Pri današnjih cenah se pridelovalni stroški ne pokrijejo. Pridelovalni stroški se se tudi vsled podražanja delavcev povišali. To se je pogosto povedalo v visoki zbornici. Vendar se zdi, da tega nihče noče upoštevati, da nimamo na deželi skoro nič več delavcev.

PODLISTEK.

Pečenka za uboge.

(Povest iz zgodovine mesta Kolina na Reni).

Veliko mesto Kolin ob Reni ima več far. Ena izmed njih je izročena v varstvo sv. Jakoba. Ob koncu 20. stoletja je bil v tej fari za župnika gosp. Eberhard, zelo pobožen in usmiljen duhovnik. Na neko soboto leta 1188. je prišla kuharica tega gospoda v mesnico, da kupi mesa za nedeljo. Malo pred njo pa je bila v mesnici županova kuharica, in ko vidi lep kos telečje pečenke viseti na klinu, vprašala je, koliko bi celi kos veljal. Mesar jej pove ceno, pa kuharici se je zdelo nekoliko preveč, kajti cena je bila velikemu in lepemu kosu primerna. Da bi je gospa županova ne ozmerjala, češ, da je vzela prevelik kos, tekla je domov vprašat. Med tem pa je prišla župnikova kuharica in je tisti kos kupila. Komaj ta odide, pride županova kuharica nazaj, in sicer s poveljem, naj tisti kos kupi. Mesar pa jej reče: „Ni ga več, ravnokar ga je kupila in odnesla kuharica šentjakobskega župnika.“ Ko je kuharica doma to povedala, se je gospod župan močno razjezil, kajti bil je zelo napihnen in prevzet, obenem pa tudi surov človek. „Kaj?“ je kričal, „pečenka, ki se zdi kolinskemu županu skoro predraga, kupi ta ubogi šentjakobski župnik, ki se bliži velikega svetnika in se dela, kakor bi skoro nič

V mnogih slučajih je posestnik, kmet, obenem tudi hlapec, njegova žena je dekla, in oba morata oskrbovati vse delo. Storit, kar storiti moreta, več kot je mogoče, pa nihče ne more storiti. Ako bi imela potrebno delavsko moč, bi bilo gospodarstvo boljše in bi se tudi več pridelalo. (Odobranje.) Rad bi tukaj pojasnil, kak je pravzaprav pri današnjih razmerah resničen zaslužek. Štajerska je dežela, ki je za živinorejo jako pripravna, in živinoreja je takorekoč najboljši vir, kjer moremo doseči najboljše dohodke. Vsled podražanja vsega, česar kmetovalec ne more utrpjeti, vsled okolišine, da so se davki najmanj za 100 odstotkov proti onim v sedemdesetih letih povišali, mora kmet skrbeti, da vse te izdatke pokrije. Vprašal bi torej, koliko more pri današnjih ugodnih razmerah glede cen pri enem komadu živine na dan zaslužiti. Dovoljujem si navesti najugodnejši slučaj, kjer se da kaj doseči. Vzemimo, da se pita en par volov; v teku 4½ let postanejo lahko v najugodnejšem slučaju 15 meterskih stotov težki. To pa se že ne da več doseči z navadno krmo. Tukaj se morajo že rabiti močna krmila, ki se pa dobijo le z velikimi stroški. Ako smo v stanu danes take vole prodati na Štajerskem po 80 K za meterski stot, potem smo s tem seveda popolnoma zadovoljni. Ako se pa upošteva krma za 4½ leta, sledi iz tega, ker smo pač v stanu prodati te vole za 80 K meterski stot, torej za 1200 K, da imamo na dan 1 K dohodkov. Pri tem pa je všteto vse: navadna krma, močna krmila, trud in delo, stela, tudi izdatki pri hlevu. To je najugodnejši slučaj. Pri teh cenah se torej pitanje komaj izplača. Kako se naj pa izplača pri mnogo nižjih cenah, kakor so navadno? V največ slučajih — sam sem to izračunal — je komaj mogoče doseči na dan 25 do 30 vin. od enega komada živine.

Iz tega sledi, da je posestnik tisti, ki mora najceneje, ne najceneje, ki mora zastoj delati. Rad bi veleenjene gospode od one strani, ki nas imajo za živinske in mesne oderuhe, vprašal, koliko bi stal en par volov, ako bi si računali mi isto dnevno plačo, ki se mora dajati v mestih delavcem? V mestih in posebno pri industriji menda ne bo delavca, ki bi delal pod 3 K na dan. Koliko bi stalo meso, ako bi bili delavci na deželi tako plačani? Gospoda moja! Ta preračun prepustim vam samim, dobro bi bilo, ako bi ga hoteli izvršiti. Prišli bi gotovo do drugega zaključka in bi rekli: Ne, kmet ni mesni oderuh. (Odobranje.)

Zelo pogosto, gospoda moja, se je tukaj podražalo, da, če bi enkrat cene padle, bi s tem ne bili oškodovani mali in srednji kmetje, ampak veleposestniki. Dovolim si vam dokazati nasprotno. Srednji posestniki pridelujejo največji del živil. To se razvidi iz naslednjega. Poslužujem se tukaj uradnih poročil, ki so gotovo resnična. Zadnje štetje se je vršilo leta 1902 v mesecu juniju in se je našlo 9.025.208

komadov goveje živine in 4.365.072 svinj. V resnici pa jih je gotovo več. Imel sem že večkrat priložnost, biti pri takih štetjih in sem jih že tudi sam vodil. Videl sem, da mnogo posestnikov nikakor ni bilo voljnih, naznaniti polno število živine, ker so imeli ne popolnoma neopravičen strah pred davčnim vijakom gosp. finančnega ministra. Bilo bi torej gotovo nekaj več.

Takrat so bili obrati po velikosti razdeljeni v 9 razredov, in iz tega sledi, da imajo posestniki do 1 hektarja zemljišča 418.454 komadov živine ali 4,5%; od 1 do 2 ha zemljišča 813.553 komadov ali 9,1%, od 2 do 5 ha zemljišča 1.975.503 komadov ali 21,8%, od 5 do 10 ha zemljišča 1.612.774 komadov ali 17,9%, od 10 do 20 ha zemljišča 1.726.258 komadov ali 19,1%, od 20 do 50 ha zemljišča 1.493.417 komadov ali 16,6%, od 50 do 100 ha zemljišča 301.713 komadov ali 3,4%.

Tukaj številke močno padajo; čez 100 ha zemljišča naprej naraščajo zopet nekoliko, a se ne dajo spraviti v nobeno razmerje z drugimi, kajti znašajo samo 679.536 komadov ali 7,5%.

Iz tega je pač razvidno, da zadene in mora zadeti vsako padanje cen na vsak način male in srednje posestnike.

Dovolil bi si tudi glede svinj navesti statistiko. Tukaj opazujemo skoraj isto razmerje, kajti štelo se je do 1 ha zemljišča 368.690 komadov ali 8,5%, od 1 do 2 ha zemljišča 445.146 komadov ali 10,2%, od 2 do 5 ha zemljišča 981.935 komadov ali 22,5%, od 5 do 10 ha zemljišča 808.701 komadov ali 18,5%, od 10 do 20 ha zemljišča 872.291 komadov ali 20%, od 20 do 50 ha zemljišča 674.273 komadov ali 15,4%, od 50 do 100 ha zemljišča 108.671 komadov ali 2,5%, nad 100 ha zemljišča 105.335 komadov ali 2,4%.

Iz tega pač sledi, da je pri živinoreji sploh isto razmerje. Ponavljam, da izreja mali in srednji kmečki stan največ živine in da je torej z vsakim padanjem cen najbolj prizadet.

Na kmečki stan, ki ima 2 do 50 ha zemljišča, pride 6.811.952 komadov goveje živine ali 75,4%. Na veleposestvo pa samo 10,9%. Pri svinjereji ostane razmerje skoro nespremenjeno, in sicer imajo kmetje 3 milijone 337 tisoč 200 komadov ali 76,4%, od tega najmanjše posestvo do 2 ha 18,7%, med tem ko odpade na veleposestvo samo 4,9%.

S tem je trditev, da bi bili pri padanju živinskih cen samo veleposestniki prizadeti, popolnoma ovržena in doprinešen dokaz, da redijo kmetje zelo pogosto živino pod lastnimi stroški.

Predbaciva se nam tudi, da nikakor nismo v stanu toliko pridelati, da bi se mogla pokriti domača potreba. Ugovarjam temu in se sklicujem na Nemčijo. Nemčija je vendar v mnogo večji meri industrialna država nego Avstrija. Kmečki stan je tam v manjšini in vendar pridelal mnogo več nego mi. Ali je tam zemljišče boljše obdelano? Ne verjamem. Jaz sem

ne jedel! Zdaj se je izdal hinavec! Kaj potrebuje on s svojo kuharico tako velik kos pečenke? Najbrž napravlja velike gostije, da celi dan žrejo in pijejo! Pa jaz mu bom potegnil krinko raz obraz; jutri opoldne grem tje in se povabim na južino; sem radoveden, kdo še pride, in kaj bomo jedli!“ Drugi dan opoldne je mogočni župan vzel res dva znanca seboj in šel z njima v šentjakobski farovž, ne da bi bil poprej gospodu župniku kaj naznanil o svojem prihodu. Župnik se ni malo začudil, ko se mu župan predstavi in reče: „Gospod župnik, danes sem se povabil k vam na južino, in dva prijatelja sem pripeljal seboj, da mi ne bo dolgčas.“ Župnik ni vedel, kaj to pomeni, pa bil je v zadregi, kajti v loncu ni bilo več, ko mesa in juhe za dve osebi, v drugi posodi pa nekaj prikuhe. Pa slednjič si misli: „Jaz bom vzel le malo juhe, kuharica pa naj si pozneje za se skuha kaj drugega, tako naj nepovabljeni vsiljenci pojedjo najino južnico.“ V tem smislu je dal kuharici potrebne ukaze. Župnik reče gostom sest, in kuharica je prinesla na mizo skromno južino, juho s kruhom, potem meso in prikuho. Župnik je le nekaj malega pokusil, ostalo je vse razdelil med goste, ki niso ravno preveč dobili. Namesto vina je prišla steklenica mrzle vode. Ko so popijeli, izpije župnik čašo vode, vstane in začne moliti zahvalno molitev. Župan pa reče ves nevoljen: „Kaj boste mene za norca imeli? Ali je to vsa južina?“ Župnik reče: „Vsa. Pri meni ni nikoli drugega, ko juha, meso, prikuha in voda.“ — „Lažete!“ zavpije zdaj župan, „kje pa je tista pečenka, ki jo je večeraj

Vaša kuharica kupila, med tem ko se je celo moji kuharici zdela predraga?“ Župnik se je prestrašil nad to besedo, ker ni rad videl, da bi se njegova dobrotljivost razglasila. Vendar je bil svoji lastni časti dolžen, da se opraviči. Zato je rekel županu: „Ker ste že za pečenko zvedeli, moram vam tudi pokazati, kdo jo vživa!“ Nato je pečjal župana in njegova dva spremljevalca v prostorno dvorano, kjer je sedelo pri dolgi mizi 12 sivolasih starčkov. Jedli so ravno tisto pečenko in se krepčali z dobrim vinom. Župnik pa reče županu: „Tukaj je 12 revnih ubožcev, ki čez teden trpijo revščino, le ob nedeljah in praznikih povabim jih jaz na južino, da se vsaj na Gospodove dni veselijo svojega življenja. Saj jaz za se malo potrebujem, zato pa vabim te uboge starčke v goste.“ Župan si celo gostijo nekoliko ogleda, naenkrat pa reče župniku: „Vi ste govorili o 12 revežih, jaz vidim pa 13 mož.“ Župnik in županova tovariša pa so jih videli le 12. Župan pa je vedno svojo trdil, tako, da je moral župnik vsakega s prstom pokazati in z imenom poklicati. Naenkrat reče župan: „Zdaj ste enega preskočili, ki je najlepši in najčastitljivejši med njimi ter ima tako mil in veličasten obraz! Zakaj tega ne zakličete po imenu?“ Župnik pa ga ni videl, in tudi županova tovariša ga nista videla. Med ljudstvom se je utrdila vera, in tudi v cerkvenih bukvalah je tako zapisano, da se je sam Gospod Jezus pridružil siromakom in se je pokazal prevzetnemu županu, naj bi tisti spoznal, da se pri župniku ni lepo in pravično obnašal.

mnenja, da so naše proizvodjalne razmere celo ugodnejše; samo druge reči manjkajo. Na Nemškem je vlada, dobro vedoč, da je kmečki stan dober redilni stan, podpirala kmete ne le z zadostnimi redilnimi sredstvi, skrbeli je tudi za to, da se je tam pravčasno uvedlo kmečko združništvo, da se je lahko najboljše razvijalo, tako, da služi danes že splošnemu blagru. Ker pa dajo številke najboljši dokaz, se sklicujem na to, da pokrije Nemčija 94,9% lastne potrebe. (Cujte! Cujte!) Ker je pri nas kmečko prebivalstvo še vedno v večini, čeravno to nadštevilo z vsakim ljudskim štetjem pada, bi bili pač še prej v stanu, popolnoma pokriti potrebo domačega trga. (Poslanec Povše kliče: Dejstvo je, da izvažamo za več milijonov!) Čisto gotovo! Kajpada bo to samo potem mogoče, ako ne bodo živinske cene bolj padle, kakor dovoljujejo razmere in bodo proizvodjalni stroški še pokriti. Po takih cenah pa, kakor jih zahtevajo gospodje socialni demokratje, ali kakor so po poročilu gospoda socialnega demokrata Glöckla na Angleškem, kjer stane 1 kg govejega mesa samo 85 vin., avstrijski kmet mesa ne more dati. (Odobranje.) Na Angleškem se dobi meso od živine, ki zraste na paši in ostane ceji dan na prostem. Mi pa moramo živino najmanj šest mesecev krmiti v hlevu. Da postanejo s tem stroški za rejo mnogo večji, je pač samoumevno. Priznavam, da je znižanje cen mogoče. To bo kmalu samoodsebe nastopilo. Poznam razmere iz lastne skušnje. Čeravno nam je suša zadnji dve leti prizadela velike izgube, se bo stanje živine vendar povzdignilo, in lahko izjavim z vse gotovostjo, da bomo že prihodnje mesece postavili na trg veliko število pitane živine. Dobil sem slučajno iz Maribora poročilo o sejnu od zadnje sobote, ki pravi, da se je prignalo toliko svinj na trg, da jih ni bilo mogoče razprodati (Cujte! Cujte!) Ne bo dolgo trajalo, že v nekaterih mesecih bo doprinešen dokaz, da so se naše domače razmere zboljšale, posebno radi bogate klajne letine, ki smo jo imeli letos. Pomoč je mogoča, toda država bi morala čisto na drug način sodelovati, kakor je storila dosedaj. (Odobranje.) Gospodje socialni demokratje nam predbacivajo, da smo vtaknili v žep celih 6 milijonov in nismo mogli za to ničesar storiti. (Klic: Saj jih jih še nismo dočili.) Prvič jih še nismo dobili in drugič bi, če bi bili dobili 50 milijonov, ne mogli takoj odstraniti škodo, ki smo jo imeli zadnji dve leti. To je vendar izključeno. Gospodarim na svojem posestvu že 25 let, a dveh tako slabih let, kakor ste bili minoči, še nisem doživel, tako usodepolna suša ju je spremljala.

Upanje je vendar, da se taka leta ne bodo pogosto ponovila. Tudi se je takoj izračunilo, koliko od teh šest milijonov odpade na en komad živine. Zdi se nam, da pride iz tega celih 34 ali 35 vin. Dozdeva se mi, da si gospodje, ki se morajo pečati s tem, kako bi se koristonosno uporabila ta svota, še niso čisto na jasnem glede tega. Na Štajerskem se premissljuje že od časa, ko se je ta pogodba napravila, toda izvršilo se dosedaj še ni nič. Ako čitamo, da je za druge stvari toliko skrbi, da se plovstvenim družbam, ki naj bi se pečale s prekmorskim prevozom, že danes daje podpore in se jim hoče dati celo jamstvo za slučaj, da bi te pošiljatve ne bile trajne, potem pač moramo reči, ti zneski bi bili naloženi mnogo bolje v domačem kmetijstvu. (Glasno odobranje.)

Tudi na polju spolnitve in pospeševanja združništva nam je ostala vlada še mnogo dolžna. Res ni to samo od nje odvisno, temelj za to se mora postaviti v ljudstvu. Toda brez primernih sredstev se to ne da tako lahko napraviti. Vsak začetek je težaven, in tembolj pri ljudstvu, ki že tako vsled raznih okolnosti nima skoro nobenih sredstev.

Potemlje tudi potrebno primerno nadaljno izobraževanje kmečkega stanu. Z obžalovanjem moram reči, da je kmet v tem oziru najbolj zanemarjen. Malo število kmetijskih šol nikakor ne more zadosti doseči. Tudi postanejo le nekateri, ki so se izobrazili v kmetijskih šolah, zopet kmetje, večina si izvoli drug poklic, kjer ima boljše življenje, kakor v kmečkem stanu. Že v ljudski šoli naj bi se postavil temelj, na katerem se lahko potem kmet nadalje izobražuje, da se ljudstvo potem bolj drži domače grude. (Glasno odobranje.)

Rad bi čisto kratko tudi omenil uradniško vprašanje. Najprej se je poskrbelo za povišanje plač, ki se je deloma že izvršilo, in bojim se, da se bodo v kratkem z uvedbo nove službene pragmatike tudi plače še bolj zvišale. Nikomur nisem nevošljiv, privoščim to gg. uradnikom popolnoma. A da pride to sedaj kar tako naenkrat, da gospodje nikakor ne morejo izhajati, se mi vendar zdi nekoliko preveč čudno.

Uvoz mesa v taki množini, da se mora delati s tem domači živinoreji škoda, se mi ne zdi upravičen. Ako se dopusti uvoz letnih 33 milijonov kg — in ta vsota se zdi gg. socialnim demokratom še premajhna — vprašam vas, velečenjeni gospodje, ali bo imelo to kak upliv na naše proizvodstvo ali ne? Imelo bo tak upliv, da bo pri nas živinoreja nemogoča, kajti dandanes se zahteva od kmeta mnogo preveč, kakor da bi bil v stanu za dolgo časa zopet zastoj proizvodjati. To bo sploh nemogoče.

Velečenjeni gospodje! Že prej sem rekel: vlada je mnogo kriva. Ponavljam to in dokažem to s tem, da je res že tako daleč prišlo, da nimamo niti poljedelskega ministra. Nikakor nečem s tem zadeti vodje poljedelskega ministrstva, ne, moje visoko spoštovanje pred njegovo osebo. Vem tudi visoko ceniti njegove izborne moči, vendar mislim, da bi bil že skrajni čas, da bi imeli danes na tem mestu poljedelskega ministra, ki bi imel cel pogled v kmetijstvo, bi lahko prosto odločeval in imel tudi močno ozadje, da bi va-

roval naše koristi. Žalibog tega nimamo in navadno govorijo drugi ministri, kakor n. pr. trgovinski minister, v imenu poljedelskega ministrstva.

Pa tudi proračun za leto 1910 dokazuje, da vlada nikakor ne namerava resno storiti za kmetijstvo to, kar bi bilo potrebno, da bi povzdignila našo proizvodjalno moč, ki bi mogla zadostiti vsem našim terjatvam. Zato se nam pa nalagajo vedno nova bremena. Gospod finančni minister je vendar izjavil v svojem govoru, da, čeravno nove davčne predloge niso bile vložene istočasno s toletnim proračunom, se jim nikakor ne odreče. Pridejo torej pozneje. Mi vsi pa se spominjamo, da se je hotelo v lanskem proračunu čisto brezobzirno najbolj zopet proizvodjalne stanove osrečiti z novimi davki.

Menite li, gospodje, da ni zunaj na deželi nobene bede? Ne verjamem skoro, da bi se dala mestna ali industrijalna beda primerjati z bedo na deželi. Popolnoma sem prepričan: ako bi se odvedlo industrijalne delavce ven na deželo, bi se jim odkazala tam tista stanovanja, kakor jih ima revno kmečko ljudstvo, in bi se jim dala taka hrana, kakoršno zavživajo pridni kmečki delavci, ki so pogosto celo zimo brez kruha, potem bi mestni delavci tam najbrž ne vzdržali dolgo, ampak bi jo takoj odkurili nazaj. Dokaz za to je že davno doprinešen in obstoji v tem, da je beg z dežele tak, da hujši že sploh ne more biti. Tje se pač nihče noče siliti, kjer mu gre slabše. Kajpada gre vsak tje kaj, kjer ima upati boljše usodo.

Že v začetku svojega govora sem rekel, da bi, če bi se posrečilo vse to izvršiti, kar zahtevajo gg. socialni demokratje, potem bi bilo ne le uničeno naše kmetijstvo, temveč po njem tudi vsi drugi stanovi. Nočejo uvideti, da ima industrija ravno v kmečkem prebivalstvu najboljše odjemalce, in sicer v domačem kmečkem prebivalstvu; to so njeni najboljši konzumenti (zavživaleci). Nič ni ljudem predrago, samo meso in kruh. Meso se vendar dobi še za 2 K kilogram. 1 kg podpiata stane 4 K, surovina k temu stane pa samo 1 K. Na ta način, menim, pač industriji ne more iti pri tem preslabo.

Gospoda moja! Ena porecija govejega mesa s prikuho stane tukaj na Dunaju 60 do 64 vin. (Klic: Kje?) Da, mnogo je takih gostiln; jaz obedujem vsak dan po tej ceni v pošteni gostilni — to je mnogo predrago, se govori. A ena čašica črne kave stane 60 vin. Vprašal bi vas: V čem pa je več redilnih snovi, v eni poreiji dobrega govejega mesa, ali pa v eni čašici črne kave. Toda za take razločke se nihče ne briga. Danes je postal običaj, da se kmeta bije, ga stiska, se ga hoče uničiti. Kar bo potem sledilo, za to se tudi nihče ne briga. Čuditi pa se moramo pred vsem, da se dobije kmečki zastopnik, ki — ne bi se rad popolnoma tako izrazil, kakor mi je na srcu — ki pa na tako nečuden način grede isto pot z gospodi socialnimi demokrati in bodo z njimi glasovali za uvoz mesa. Rad bi vedel, kateri kmečki zastopnik je v stanu z mirno vestjo to storiti. (Medklici.)

Med drugimi je n. pr. kmečki zastopnik g. pl. Pantz menil, da na deželi zunaj ni nobene živine več, da so hlevi prazni; ne manjka le pitane, temveč tudi plemenske živine. Če smo že tako daleč, potem raje kar zaprimo. Če res ni ničesar več, potem kmetje nimajo nič več tukaj iskati. Zadnji ostanek delavcev, ki je še, gre kar k industriji in v mesta. Mi kmetje pa pograbimo svoje stvari skupaj in se izselimo. Ne verjamem skoro, da bi se nas v kaki drugi državi hujše stiskalo, kakor v Avstriji. Eden izmed gospodov socialnih demokratov se je izjavil, Evropa, posebno Avstrija bo postala popolnoma industrijalna, mi ne rabimo več poljedelstva. Vprašal bi vas pa: Ali boste potem od železa in jekla živeli? (Jako dobro!) Čudim se, da se tukaj ne moremo med seboj zediniti, tembolj, ker nikakor ne moremo priznati, da bi kmetijstvo na kakšen koli način škodovalo industriji ali mestom. Pač pa se dogaja nasprotno. Dežela je, ki mora največ storiti, da pospešuje napredek drugih stanov. (Priznanje. — Poslanec Beer: To smo že stokrat slišali!) In vendar tega ne verjamete. (Veselost.)

Hitim h koncu in rečem le še: Opustimo ta prepir, lotimo se raje druge gospodarske politike. Skušajmo se zediniti. Danes ni še vse izgubljeno. Mi moremo razmere v Avstriji na tak način urediti, da se lahko vse ljudstvo osreči. Ne tirajmo tako daleč, da storimo vse to, kar napravi kmetijstvo nemogoče.

Gospoda moja! Navedle so se danes že tako z dokazi podprte številke, da mislim, da mi ni treba se z njimi še dalje pečati; a tudi jaz sem dokazal, da se godi mestnemu in industrijalnemu prebivalstvu še vedno boljše, nego kmečkemu.

Povzemite iz tega nauk: enaka pravica za vse. Medsebojna ljubezen naj zopet oživi, potem bodo nastale zdrave razmere in vsi bodemo imeli dovolj za življenje. (Glasno pritrdjevanje in odobranje.)

Državni zbor.

V razpravo o draginji živil je posegel v imenu Slovenskega kluba načelnik S. K. Z., državni in deželni poslanec Roškár. Njegov stališče bo gotovo zadovoljilo naše kmečko prebivalstvo. Govor prinašamo na uvodnem mestu. Opmenimo le še, da je imel govornik mnogo poslušalcev, tudi iz socialdemokratskih krogov, ki se mu niso upali ugovarjati, in kadar so mu, dobili so točen in občutljiv odgovor. Poslanci Slovenskega kluba so tudi v smislu Roškarijevega govora glasovali. Toda ker so nekateri kmečki poslanci iz glasovali z zastopniki mest in fabriških delavcev, je bila, četudi z neznaatno večino, sprejeta resolucija, da se sme uvažati argentinsko meso, dokler bo za u-

važanje potreba. To je hud udarec, ampak krivi so ga pred vsem omi nemški kmetje, ki si volijo nezanesljive poslance. Slovenski poslanci so bili na svojem mestu in storili svojo dolžnost.

Sprejele so se sicer istočasno tudi marsikatero resolucije, ki pozivajo vlado, da skrbi za povzdigo domače živinoreje, toda bati se je, da bo sedanja vlada, ki je kmetom in Slovanom neprijazna, kmalu pozabila na te resolucije in jih ne bo hotela izvršiti. Zato pa je dolžnost vsakega slovenskega poslanca, da nastopa ostro proti sedanji vladi, ne pa se ji laska in ji pomaga, kakor to storijo nekateri poslanci, ki pa hvala Bogu niso več na programu Slovenske kmečke zveze.

Ko se je končala draginjska razprava, začelo se je prvo čitanje začasnega proračuna. V imenu Sl. kluba je govoril novoizvoljeni poslanec dr. Verstovšek ter izjavil, da slovenski poslanci ne morejo in ne bodo glasovali za sedanjo vlado.

To svoje stališče je utemeljil dr. Verstovšek v daljšem govoru. Kazal je na dejstvo, da vlada nima za Slovence druge skrbi, nego da jim v urade in šole pošilja Nemce. To je vsa vladina skrb za nas! Povošod nas prezira in zanemarja, nikjer ne čutimo njene roke in njene podpore. Kar smo postali Slovenci, to smo postali iz lastne moči!

Ko je našteval govornik krivice in preziranja, so začeli navzoči nemški poslanci kar besneti. Posebno sta se odlikovala Malik in Markhl. Krečko sta jih zavračala dr. Benkovič in dr. Korošec. Prišlo je večkrat do burnih prizorov. Ko je hotel Malik žaliti naše slovensko ljudstvo in zakričal: „Nikjer ni toliko morilcev kot v mariborskem okraju!“ odgovoril mu je dr. Korošec: „Ker tam Nemci širijo s šnopsom svojo omiko.“

Govornik dr. Verstovšek je žel od slovenskih in slovenskih poslancev veliko odobranje za svoja izvajanja, in splošno se je glasila sodba, da si je Slov. klub pridobil z dr. Verstovšekom zopet izborna moč. Sploh pa stoji Slovenski klub v poslanskih krogih v osredju zanimanja, odkar je narastel na 22 članov, in vsa pisava, da je njegov voditelj dr. Šusteršič izgubil zadnji čas vpliv v zbornici, je le zlobna izmišljotina naših slovenskih liberalnih poslancev. Nasprotno je res, kajti dr. Šusteršič se vedno bolj smatra ne samo kot voditelj Slovencev, ampak vseh Jugoslovancev.

Ko bo končana razprava o začasnem proračunu, začne se razprava o podaljšanju predpravice avstro-ogrski banki, ki izdaja naše bankovce.

Dr. Verstovšek je vložil jako obširen in utemeljen predlog glede gornjegrajske železnice. Predlog se je na prošnjo vlagatelja takoj odkazal železniškemu odseku; naši poslanci se trudijo, da bi prišel predlog v tem odseku še ta mesec v razpravo.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 2. decembra: V seji državnozbornskega Slovenskega kluba je bil v sredo izvoljen dr. Šusteršič za klubovega načelnika, dr. Dulibič, dr. Korošec in Povše za načelnikove namestnike. V parlamentarno komisijo so bili poleg imenovanih izvoljeni poslanci Grafenauer, dr. Krek, dr. Gregorčič in Ivanišević. — V ogrskem državnem zboru so bili včeraj ogrski poslanci zelo razburjeni, ker je hrvatski posl. Vinkovič govoril samo v hrvaškem jeziku. Ministrski predsednik grof Khuen je izjavil, da je povsem nedvomno, da je imel poslanec Vinkovič pravico, posluševati se hrvaškega jezika tudi v ogrskem državnem zboru. Pač pa bi bilo praktičneje, ako bi se bil poslužil Vinkovič madjarskega jezika, ker bi ga po njegovem mnenju potem vsi poslanci razumeli. — V Bosni se utegnejo katoliški Hrvatje združiti, ker je odstopil dosedanjí predsednik „Zajednice“, Mandić, ki velja za liberalca.

Dne 3. decembra: Dunajskim češko-nemškim spravnim pogajanjem bo po vesteh „Nar. Listov“ predsedoval sam ministrski predsednik baron Bienenroth. Posvetovanja bodo sklicana tudi v Prago, in sicer že sredi tega meseca. — Srbska skupščina je dne 30. m. m. vsprejela v prvem čitanju avstro-ogrsko-srbsko trgovinsko pogodbo. — Med srbsko vlado in Vatikanom se vrše pogajanja radi obiska kralja Petra pri Vatikanu. S tem bi bila zopet vpostavljena zveza med Srbijo in Vatikanom, ki je bila pretrgana od smrti kralja Aleksandra. Kralj Peter bo odpotoval sredi januarja v Rim, ker je upanje, da bo prestolonaslednik do takrat že toliko okreval, da bo lahko zastopal kralja v vladnih poslih.

Dne 4. decembra: Obrešči državnih dolgov znašajo 419,757.539 kron. Vsak prebivalec tostranske državne polovice mora plačati samo za obresti državnih dolgov 14 K na leto! V račun so všteti tudi dojenčki! — V Poznanju na pruskem Poljskem so pri občinskih volitvah dne 22. m. m. zmagali Poljaki. V tretjem razredu so prodrli vsi poljski kandidati. Poljaki so iztrgali Nemcem dva okraja — Na Portugalskem so se začeli vojaki puntati. Kakor se vidi, je spravila revolucija portugalsko državo iz dežja pod kap. Bati se je druge, še hujše revolucije.

Dne 5. decembra: Hrvatski sabor se je danes zopet sestel. — V Turčiji so smrtno obsodbe na dnevnem redu. V Monastiru so ustrelili 7 arnavtskih upornikov, ki so umorili školskega nadzornika Jo-

vanoviča. Skopeljsko sodišče je pa predložilo sultanu v petrtič 85 smrtnih obsodb upornih Bolgarov. — Črnogorci in Arnavi so napadli ponoči 30. m. m. 8 turških stražnic. Pri teh napadih so usmrtili 4 in ranili 3 turške vojake. Ubili so tudi dva turška kmeta, več jih pa ranili.

Razne novice.

Imenovanja v sodni službi. Za voditelja okrajne sodnije v Ptuj je imenovan dr. Artur Doležell, dosedaj okrajni sodnik v Konjicah. — Deželnosodni svetnik in načelnik okrajne sodnije v Velikoveu Alfonz Gallinger (poprej Kapun) je prestavljen v Celje. — Za okrajnega sodnika je imenovan svetnik dr. Fr. Krančič v Celju; za deželnosod. svetnika pa okr. sodnik dr. Oton Papež v Ljubljani. — Sodniški official pri okrožni sodnji v Mariboru Anton Pungratschitsch (izgovori Pungraič) je imenovan za nad-officiala okr. sodnije v Velikoveu. Okr. sodniki: dr. Kotnik v Celju, dr. Hubert Tauß v Deutschlandsberg, dr. Albert Sutter v Frohnleiten in dr. Karl Biringer pri deželnem sodišču v Graecu so imenovani za deželnosodne svetnike.

Spremembe pri južni železnici. Prestavljeni so: uradniški aspirant Leo Grat iz Dunaja v Maribor, revident Pavel Garbeis iz Ptuja v Gradec, Emil Domes iz Inomosta v Ptuj, Janez Felber iz Maribora na Dunaj; adjunkt Karl Skala iz Maribora na Dunaj; uradniški aspirant Karl Merganc iz Dunaja v Maribor; asistent Alojzij Novak iz Maribora v Mürz-zuschlag. Na novo sprejet je Franc Colnerič kot uradniški aspirant v Graecu.

Ljudsko štetje je pred durmi. Opozorjamo ponovno vse zavedne Slovence in Slovenke, da se ne dajo vplivati od komisarjev ali delodajalcev, ampak da se vpišejo kot to, kar so: Slovenci, Slovenke. Slovenci, storite vsi svoje narodno dolžnost!

Katoliški shod. Prihodnje leto bo bela Ljubljana zopet priča velikih katoliških prireditiv. Slov. kat. akad. društvo Zarja (Gradec) bo slavilo 10letnico svojega obstanka, in ob tej priliki se zbere vse slovensko in slovansko katoliško dijaštvo, da se izreče za katoliško misel. Potem se namerava prirediti skupen shod vseh jugoslovanskih mladeniških organizacij. In kot vreden in časten sklep bi naj bil enolični poldnevni katoliški tabor, katerega se bodo udeležili tudi Hrvatje iz Dalmacije in kraljevine. Vsi dalmatinski škofje so se izrekli za te prireditve in obljubili tudi svojo prisotnost. Prireditve se vršijo v tednu od 20. do 27. avgusta.

Skrumitelji mladine. Celjski listi niso našli obsodilne besede, ko so psovali nemški letaki naše mladeniče s svinjami. Še do danes se ni liberalna stranka in liberalno učiteljstvo povzpelo do odločnega odpora zoper tujerodne sramotilce naše mladine. Pač pa sedaj pišejo isti listi na lakte dolge članke, ko so dali župnika S. v preiskovalni zapor, ker se je bajje pregrešil zoper čast mladine. Danes ne moremo povedati, kaj je na pisavi res in kaj laž, ker tega sodna preiskava še ni dognala. A vedno smo obsojali vse, kar je slabo, in tega stališča ne bomo v nobenem slučaju zapustili. Liberalci pa ne ravnaajo tako. Ko je prišel letos liberalni učitelj C. radi istega osumljenja v preiskavo, so molčali in še molčijo. In ko so zmerjali liberalci slovenske mladeniče s svinjami, so našo obrambo za čast mladine označili celo z lumparijo. Liberalci nimajo zaio pravice, se vsedati na sodniški stol, ker spadajo sami na zatožni klop.

Lepi bratje. Socialni demokratje se radi hvalijo in slavijo s svojim bratoljubjem. A to bratoljubje čudno izgleda. Ubogi sodrugi morajo plačevati dan za dnevom strankin davek, njihovi bratje voditelji pa si s tem denarjem zidajo hiše in udobno živijo. V drž. zboru se je socialdemokratom pri draginjski razpravi dokazalo, da so njihove pekarije ravno tako dražile kruh, tudi ko je cena moki znatno padla, kakor kapitalistične. Kruh v socialdemokratskem podjetju Hammerbrot na Dunaju bi se celo lahko prodajal po 16 vin., čeprav so bile branjevke pripravljene za to ceno. Na povelje socialdemokratskih glav se je moral prodajati kruh za 4 vin. dražje. Delavec so ubogi, a socialdemokratska stranka jih dela še ubožnejše. To je dokazano.

Veliki siromaki na duhu morajo biti pisaleci „Sloga“, glasila mnogo prizadevajočega se hofrata Ploja. Zgodilo se je namreč, da sta stavila dr. Korošec in dr. Ploj vsak svoj predlog o eni in isti zadevi v državnem zboru za podporo po toči in ujmi prizadetih Haložanov. A glej! Dr. Korošec tozadevni predlog šteje samo 10 vrstic, hofrat Plojev pa 29, je torej skoro trikrat daljši. Gospod hofrat je pisal torej 3krat tako dolgo kakor dr. Korošec, porabil trikrat toliko črnila in napel trikrat toliko svoje možgane. To uporablja njegova „Sloga“ v uvodnem članku za dokaz, da se gospod hofrat Ploj trudi trikrat toliko za svoje volilee, da je 3krat bolj vesten kakor dr. Korošec in po svoji modrosti prekaša 3krat celo Vseslovensko ljudsko Stranko! Kakor se vidi, je postal gospod hofrat silno otročji, kar ni čuda, saj kdor se plazi veliko okoli zlatoveznih frakov, temu se duševno obzorje kmalu izoži, in tak pomilovanja vreden človek mora tudi svojo pamet trikrat bolj napanjati, kakor pa kak poslanec S. L. S., ki diha vedno svež zrak in zato veliko lažje in prožnejše misli, kakor taki reveži.

Za uvedbo četrtega razreda po naših železnicah se zavzemajo pristaši nemške kršč. soc. stranke na Češkem. Poroča se, da se zavzame za to z vso od-

ločnostjo celotna krščansko-socialna stranka. Železniško ministarstvo pa ni posebno naklonjeno četrtemu razredu, češ, da bi padli dohodki železnic. Nasproti tem pomislekom se pa izvaja, da bi četrti razred osobito v lokalnem prometu dvignil izdatno dohodke železniških uprav, ker bi poskočilo število potnikov.

Napredna hrvaška občina. Občina Petrovosele v Bački je po svojem občinskem odboru soglasno sklenila, da v svojem območju zatre vse šnopsarije, krème pa zniža na samih 10. Obenem se je obrnil občinski odbor do vseh merodajnih oblasti s prošnjo, da ne dovolje nikomur več točenja žganja in se ne izda nobena nova krémarska koncesija.

Moč nemške armade. Nemškemu drž. zboru je bil predložen predlog, ki meri na to, da se mirovno stanje nemške armade poviša počasi tako, da bo znašalo 1. aprila 1915 515.321 navadnih vojakov brez podčastnikov. — Naravna posledica tega je, da bodo tudi druge evropske velesile morale povišati svoje vojaštvo, da se vzdrži ravnotežje.

Turška zbornica za krščanske cerkve. Turška zbornica je dovolila 800.000 K za gradnjo kršč. cerkev v Makedoniji.

Društvo v pomoč tužnim bosanskim razmeram. Na Dunaju se je ustanovilo društvo v pomoč tužnim razmeram bosanskih katoličanov v verskem in socialnem pogledu. Imenuje se: Pomoč za Bosno in Hercegovino.

Vinske cene na Spodnjem Štajerskem so se zelo zvišale. Skoro za drag denar ni dobiti vina. Posebno zelo se povprašuje po letniku 1908. Vinski trgovci delajo velikanske dobičke, po 100, da celo 150 odstotkov. Kako blagodejno bi uplivala zadruga za vnovčevanje vina na naše uboge vinorejce, ki so primorani prodati ob trgatvi svoje pridelke za slepo ceno.

Nove smodke v prometu. V prihodnjih dneh boste prišli v promet sledeči novi vrsti smodk: Cigarillos in „Virginiosa“. Prve se bodo prodajale v papirnih zavojčkih po 20 kosov, in sicer bo veljala posamezna 5 vin. Virginiose se bodo prodajale po 8 v. v zavojah po 50 kosov. Obe smodki ste iz lahke vrste tobaka.

Pfeiferjeva milarna v Košnici pri Celju. Opozorjamo na inserat Pfeiferjeve milarne v Košnici pri Celju v današnji številki našega lista. — Po našem mnenju je dolžnost vsakega slovenskega trgovca in vsake slovenske gospodinje, da naročujejo in kupujejo milo iz Pfeiferjeve milarne, ki ima zelo dobro blago po primeroma nizkih cenah. Pfeiferjevo milarno kar najtopleje priporočamo.

Za Slov. Stražo. Na poroki Jakoba Pečovnik in Marije Sušnik v Lučah so nabrali Ivo Rop, Vinko Jezernik in Franc Dežman za Slov. Stražo 9 K 46 vin. Bog živi mladi par in vrle nabiralec!

Slov. Straža je za slovensko obmejno šolstvo na Spodnjem Štajerskem zopet darovala 200 kron.

Slov. kat. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju vabi na Miklavžev večer, ki ga priredi s prijaznim sodelovanjem akademskih društev „Danica“ in „Hrvatska“ v nedeljo, dne 11. decembra 1910, v dvorani „Zur schönen Schäfritz“, VI. Gumpendorferstrasse 101.

Zadružni vestnik.

Okrožni zadružni shod v Šmarju se vrši v četrtek dne 15. decembra v gostilni gospoda Habjana. Začetek točno ob 1. rui popoldne. Dnevni red obsega: 1. Volitev okrožnega predsedstva in določitev kraja za prihodnji okrožni zadružni shod; 2. navodilo za poslovanje (pospeševanje varčevanja, konverzija dolgov, plačevanje obresti, udeležba pri občnih zborih, denarna draginja, realni kredit, zemljknižne prošnje, članstvo pri več posojilnicah, poroštvo, likviditeta, zadolžnice); 3. razgovor o raznih zadružnih zadevah; 4. gospodarsko predavanje, predava nadrevizor Vlad. Pušenjak. Zadruga v Šmarju, Zibiki, Št. Petru na Medvedovem selu, v Št. Vidu pri Groblnem, Ponkvi, Stopercih, Slatini, Sv. Emi, Slivnici pri Celju, se vabijo, da v obilnem številu pošljejo zastopnike k temu shodu.

Poljčanah se vrši okrožni zadružni shod v nedeljo dne 18. decembra ob 3. uri popoldan. Natančni vsporod se bo pravočasno javil vsem zadrugam.

Okrožni zadružni shodi se bodo vršili po novem letu v Ljutomeru, Koziem in Mariboru. Dan se bo sporazumno s lokalnimi činitelji določil.

Zadružni tečaj za tajnike in člane načelstev zadrug se vrši v času od 9. do 14. januarja 1911. Kraj tečaja in vsporod se bo pravočasno javil. Tečaj bo teoretičen in praktičen. Predavalo se bo o raznih važnih zadružnih vprašanjih, v praktičnem delu se bo izdelalo celo knjigovodstvo Rajfajzovk. 30 udeležencev tečaja dobi brezplačno hrano in stanovanje. Kdor se želi tečaja udeležiti, zlasti oni, ki želijo imeti brezplačno hrano in stanovanje, naj to takoj javijo Zadružni zvezi v Mariboru.

V Grizah se vrši v nedeljo dne 11. decembra gospodarsko predavanje. Predava nadrevizor Vlad. Pušenjak iz Maribora. Začetek predavanja ob 3. uri popoldne.

Mariborski okraj.

Čerkvena slovesnost posebne vrste je bila v nedeljo in ponedeljek v Mariboru. Ob poldvanajstih se je zbrala vsa mariborska duhovščina okrog prevzvišenega nadpastirja v cerkvi sv. Alojzija, ob isti uri pa so prišli veleč. gg. dekani cele škofije v stolnico, da se je ustreglo ukazu svetega očeta Pija X. Ta namreč zahteva od duhovnikov s prisego

potrjeno zagotovilo, da se hočejo varovati novodobnih zmot, ki pretijo sv. veri, Cerkvi in krščanskemu življenju.

Maribor. Odlikovanje. Gospodična Fanika Brandl, 11letna hčerka gosp. Josipa Brandl, izdelovalca orgelj v Mariboru, je za 80letni rojstni dan cesarjev zložila in uglasbila pesem ter jo poslala Nj. Veličanstvu, ne da bi stariši ali kedo drugi kaj vedel o tem. Njegovo Veličanstvo je bilo tako vzradoščeno nad tem izkazom ljubezni in nadarjenosti otrokove, da je blagovolilo izreči svoje najvišje priznanje in odrediti, da se pesem in skladba pridruži c. in kr. družinski fidejkomisni knjižnici. V nedeljo, dne 4. t. m. je tukajšnji okrajni glavar izročil gđc. Faniki najvišji odlok. — Naše iskrene častitke!

Is sodne dvorane. Dne 30. m. m. je obsodilo porotno sodišče na smrt na vislicah 30letnega Franca Šorlija, po domače Šuen in 25 let starega Alojzija Krajnca, doma od Sv. Lovrenca. Obsojenca sta dne 5. septembra t. l. okrog 6. ure zvečer pridrvila v hišo Janeza Krepša, kočarja pri Sv. Lovrencu, ter ga na tako živinski način umorila, oziroma zaklala, da je mnoge poslušalce pri obravnavi kar groza spretelavala. Vpričo 9letnega sina Krepšovega sta ubogega Krepšo zgrabila živinska hudobneža v kuhinji, ga vrgla na tla, ga davila, Šorli pa mu je z drvarsko sekuro razbil črepinjo, Nista se zmenila za sinčka, ki je milo jokal, vlekla sta napol mrtvega, vsega s krvjo oblitega Krepšo na prosto ter ga tam z lesenimi drogij tako tepla, da sta mu polomila kosti, nato sta ga pa vrgla čez plot v neko jamo in ga tam obdelovala naprej. Obtoženca Šorli in Krajnc sta vzela smrtno obsodbo hladno na znanje. Soobtoženi J. Hojnik je bil oproščen. — V petek, dne 2. decembra je stal pred mariborskimi porotniki Alojzij Borgnolutti, opekarski delavec v opekarni Črničev v Kamnici. Obdolžen je bil, da je dne 7. avgusta t. l. ponoči zabodel fanta Vincenca Pavaleca. V Vogrinčevi gostilni v Kamnici je bil ples, pri katerem je prišlo do prepira med fanti, in zunaj gostilne je nekdo pri metu zadal z žepnim nožem Pavalecu smrtno rano. Porotno sodišče je Borgnoluttija oprostilo obtožbe uboja in mu prisodilo 10 mesecev težke ječe radi težke telesne poškodbe. — V soboto, dne 3. decembra se je končalo letošnje jezensko porotno zasedanje. Zadnji dan je sedel na zatožni klopi Anton Kavčič iz Bačkove v fari Sv. Ane na Krembergu. Obtožen je bil, da je dne 1. aprila t. l. pri nekem pretepu zabodel Jakoba Kavčiča iz Ithove. Jakob Kavčič je vsled rane, ki jo je dobil dne 20. junija t. l., v bolnišnici umrl. Porotniki so vprašanje radi uboja zanikali, vprašanje radi prekoračenja silobrana so pa potrdili. Sodni dvor je obsodil Antona Kavčiča na 8 mesecev težke ječe.

Samomor. Dne 30. novembra zvečer se je v gozdiču blizu treh ribnikov v Mariboru obesil 15letni dijak 5. gimnazijskega razreda mariborske gimnazije, Heinrich Neuwirth. Neki viničar ga je našel visečega na veji nekega drevesa. Obesil se je s hladnim jermenom. Samomorilec je sin mariborskega zdravnika dr. Neuwirtha. Vzrok samomora je bajje, ker ga je oče radi slabega šolskega spričevala karal. Neuwirthova rodbina je protestantska.

Sv. Lenart v Slov. gor. V četrtek, dne 24. listopada se je odločila v Graecu usoda naše šulferajnske šole. Cesar smo se bali, čemur smo se z vsemi močmi upirali, se je zgodilo: nemška šola postane javna. Kdo je temu kriv? Pred vsem oni zaslepeljeni Šentlenarčani, ki dosedaj še niso videli, kam meri funfarska politika, ki se kljub vsem političnim grdobijam in vsem dokazom sovražstva naših tržanov do svojih rodnih bratov Slovencev, plešejo, kakor ti piskajo. Svo.e otroke pošiljajo dalje v nemško poneumnevalnico, ker hočejo, da postanejo taki bedaki, kakor so nemškutarji sami, in ker upajo, da jih bo enkrat Štđmarka redila. Ti stariši so vzrok, da moramo plačati novo šolo. Na drugi strani pa moramo javno priznati, da se je okrajni glavar pl. Weiss res zelo potrudil, napraviti nemško šolo javno. „Helfen sie mir aufrechtzuerhalten den nationalen Frieden“ (Pomagajte mi vzdržati narodni mir), prosil je nekoč Slovence, nemškutarjem pa je te besede raztolmačil, češ: naj storijo Slovenci kar hočejo, šola postane vendar javna. Gospod Weiss, izprašajte Vi pri priliki svojo vest po tem-le vzorcu: 1. Čemu so postave? 2. Ali je pri nas postavno število 40 otrok za javno šolo? 3. Kaj porečejo stariši, ki so pismeno preklicali svojo izjavo za nemško šolo, in so jo pripravljene tudi ustmeno, če se pa ne ozira na nje? 4. Ali so naši župani samo za to, da poslušajo, da se pa pravične zahteve občin zapostavljajo. 5. Ali okrajni šolski svet ni zakonita skupščina, koje postave, želje in zahteve se morajo upoštevati? — O teh točkah blagovolite premišljevati in poročati pri prihodnji seji okrajnega šolskega sveta.

Sv. Trojica v Slov. gor. Letos imamo ljudsko štetje, in naši veljaki si belijo glave, kako bi nasleparili nemško večino v trgu. Saj je znano, da je komaj kakih 30 Nemcev (Bog se usmili njih potemp-lanega nemštva!) proti 10kratnemu številu Slovencev. Najraje bi seveda napravili tako kakor pred 10. leti, ko so si drznili celo naše čč. gg. frančiškane vpisati za Nemce. A spominjamo jih sledeče postave od 29. sušca 1869. leta: Par. 30. Kdor se odtegne ljudskemu štetju ali zagreši neresnične podatke, naj se kaznuje od kompetentne oblasti okolnostim primerno z denarno globo od 1—20 goldinarjev, ki pripadejo domačemu ubožnemu skladu; če bi pa ne mogel plačati, naj se mu odmeri primerna zaporna kazen, ki ne sme presežati 4 dni. — Vedite torej, gospodje posilnemei, da vam bomo pošteno gledali na prste. Če ste stokrat „deutschfreundlich“, Slovenci ste pa le (za-

lostna vam majka!) in vaš občevalni jezik je samo slovenski, ker bi morali brez njega pobrati šila in kopita in odvandrat na Ren. Če vam je dober naš jezik, kadar se gre za kmečke krajarje, se vam ga tudi pred svetom ni treba sramovati. In če boste vpisovali neresnične podatke in fabricirali Nemce, kakor bi jih radi, se pa le pripravite, da boste švicali nekaj goldinarčkov. Saj so trojiški siromaki tudi potrebni!

m Marjbor. V Narodnem domu se uprizori 11. t. m. ob pol 8 uri zvečer „V znamenju križa“, zgodovinska slika v petih dejanjih iz dobe preganjanja kristjanov.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Šolarska kubinja. Živila so darovali sledeči gg. posestniki oz. posestnice: Iz Lormaja: Janez Rop, Jožef Polič, tudi 40 vin., Alojzija Grabušnik, Marija Zorko, tudi 1 K, Jožef Koser, Anton Jančič, Janez Potrč, Andrej Gorjup, Marija Kurik, Jakob Ploj, Karl Kronvogel, G. Mlinarič, 80 via., Iz Šetarjeve: Marija Škof, Jožef Zorko, Rudolf Čeb, Marija Matjašič, Marija Damiš, Marija Vogrin, Mat Suman, Iz Zamarkove in Partinja: Jožefa Schönwetter, Jožef Marhold, Matija Wallner, Ivana Rop, Martin Partlič, Valentin Kacjan, Marija Kranar, Jakob Tomažič, Franc Knezar, Vincenc Mlakar. Iz št. Lenarta: Alojzija Silec, Marija Damiš, Marija Antonič, Julijana Sarnic, Janez Krsjnc, Franc Arnuž, Juri Vrbnjak, tudi 1 K, Janez Brunčič. Hvala lepa! Bog vam povrni stotero. Najlejšo zahvalo za izrekamo g. Janezu Rop, župniku v Lormaju, g. Fr. Arnuža, posestnika v Šetarjevi in g. Janezu Schönwetter, posestniku v Zamarkovi, ki so imenovana živila zepeljali do šole in spravili v klet. Bog plati!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Za voditelja naše sodnije namesto dr. Glasa pride Nemeč dr. Dolezell. To je torej zopet jasn uspeh Plojeve uradne politike! Njegova „Sloga“ je toliko kričala zaradi imenovanja Nemca Elsnerja v Ljubljano nad dr. Šusteršičem, sedaj pa si zopet gotovo ne bode upala pokazati na pravega krivca. Kako se v „Slogi“ dela samo komedija in meče čitatelem pesek v oči, nam razjasnjuje tudi najnovjša odkritje ljubljanskih listov, da Ploj ni hotel niti podpisati nujnega predloga, s katerim bi naj državni zbor izrekel ogorčenje ministru Hohenburgerju zaradi njegovih imenovanj pri sodniji. Doma v listu kričati, na Dunaju pa se skriti v kot, tako se lahko postane senatni predsednik, kar bo baje dr. Ploj tudi kmalu postal, ker je nasproti vladi tako ponižen hlapec. — Sploh se nam zdi, da ima „Sloga“ samo dvojni namen, na eni strani prikrivati pogubonosno politiko dr. Ploja, na drugi strani pa surovo in lažljivo napadati dr. Šusteršiča in dr. Korošca. Zadnji list namreč v uvodnem članku napada zopet dr. Korošca, da za poškodovane po toči nič ne stori. Mi sami pa tukaj vemo, da je bil dr. Korošec pri sejah na našem okr. glavarstvu zaradi škode po toči, med tem ko je dr. Ploj govoril na Dunaju za zvezo s Prusijo in glasoval za stotine in stotine milijonov kron novih stroškov, ki jih ne plačujejo hofrati, ampak naše ljudstvo. Taki napadi se sami obsojajo!

p Ptuj. Okrožni združni shod, ki se je vršil zadnji nedeljo, je bil prav dobro obiskan. V okrožno predsedstvo so bili izvoljeni naslednji gospodje: dež. posl. Jožef Ozmeč, predsednik; Miha Brenčič v Spuhlji, podpredsednik; Ferd. Pšunder, tajnik; Fr. Rešek, odbornik. Gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak je predaval o važnih združnih vprašanjih in o predmetu „Kmet in draginja“. Pojasnil je tudi zakon z dne 30. decembra 1909 glede pospeševanja živinoreje in vnovčevanja živine ter pozival zborovalce k organizaciji v svrhu povzdige živinoreje. Poslušalci so odobravalni besede govornika; predsednik je z zahvalo zborovalcem in predavateljem zaključil shod.

p Zetale. Nekemu tukajšnjemu mladeniču je nekdo pred poldrugim letom brez njegove vednosti naročil lažljivo „Slogo“. Mislil je, da jo dobiva zastonj. Ker je spoznal, da „Sloga“ ni dober list, zato jo je odpovedal že avgusta; pa vsiljiva muha je še vendar prihajala. Zopet jo pošlje večkrat nazaj. Zato pa dobi račun za list, ki ga nikdar ni naročil, ki ga je pošiljal nazaj in se ga branil. — Štiri krome 60 v. mora plačati, sicer... Dosti je takih posilinaročnikov „Sloge“, posebno dosti županstev. Kdo ve, če se tem tudi ne bo tako godilo! Torej pozor pred „Slogo“!

p Zetale. Liberalna „Sloga“ piše z dne 2. dec. med drugimi oslarijami sledeče: Dr. Korošec si ni ogledal škode v prizadetih krajih, namreč: pri Sv. Florjanu, v Zetalah, Stopercah itd. To je zopet navadna liberalna slogaška laž. Dr. Korošec je bil takoj prve dni po tisti hudi nesreči v vseh krajih, kjer je toča najhujše potokla. Hódil je od kraja do kraja peš z drugim deželnim poslancem kmetom Vrečkotom in gosp. Vizovišekom od Sv. Florjana. To morejo po vrsti potrditi županstva v župnijah. Še ravno liberalnega društva predsednik je govoril z dr. Korošcem tukaj v Zetalah. Kaj ne? Ali niste govorili takrat Simon potočnik z njim? Zastaplenci in liberalci, ali boste še zmirom verovali „Slogi“, ki si upa tako grdo lagati in farbati svoje bralce? Proč s „Slogo“ iz krščanske hiše! To je lažnjivka!

p Zetale. Nekaj dni po tisti hudi noči v letošnjem poletju sta hodila naš državni poslanec dr. Korošec in deželni poslanec Vrečko po naši župniji in tolažila ljudi kolikor mogoče, dajala posameznikom, posebno občinskim tajnikom in županom nasvete, kako naj ravnajo, da se jim odpiše davek, naj gledajo, da se bodo posebno cenilni zapisniki resnično, natančno in hitro po škodi izvršili. To je istina! In glejte čudo! Zdaj pa piše „Sloga“ (Plojev list) sledeče: Dr. Korošec si ni ogledal škode pri zadetih krajih, in on zahteva odpis davka sedaj, ko so cenilni zapisniki že davno gotovi in odpis izvršen, v kolikor so se pote戈vali zanj sami kmetje! Opazka: Prej se ravno Ploj hvali, kako strašno dosti je storil za Haloze. Zdaj pa pravi, v kolikor so se zanj (za odpis davka) kmetje pote戈vali sami. Hofrat Ploj, zapomnite si: Laž in samohvala navadno po lastnih ustih bije. Prepričani

pa smo, da je naš vrli poslanec storil vse, kar je mogel. Vemo za gotovo, da je on drugi dan po toči, ko se mu je po pošti in brzojavno naznanila strašna toča, tudi brzojavno naznanil nesrečo v Ptuj okrajnemu glavarstvu, v Gradec c. kr. namestnji in na Dunaj ministrstvu, ter takoj priporočil ponesrečence, da se jim nakloni podpora in odpis davka. In potem, ko si je ogledal škodo v Halozah (Sv. Florjan, Stopree, Zetale), kjer je bila najhujša toča, je šel osebno v Ptuj, Gradec in na Dunaj. Mi volilci smo hvaležni č. g. dr. Korošcu, našemu poslancu, za njegov trud in njegovo dobro voljo! To pa ravno liberalno kačo, hudobno „Slogo“ brinjevega gospoda hofrata peče!

p Zetale. Znani politični značajnež, hofrat dr. Friedrich Ploj se hvali v zadnji „Slogi“, kako veliko je storil za rogaški okraj, posebno Stopree in Zetale, ker je v državnem zboru vložil predlog za podporo z več besedami ko naš vrli poslanec dr. Korošec. Mi pa smo mnenja, da pameten in moder mož v malo besedah tudi dosti pove, in dr. Korošec je celo v malih besedah povedal ne samo isto, kar dr. Ploj v svojih dolgih litanijah, ki jih ne bode nikdo bral, ampak še celo več — on je prosil vlado ne samo za podporo kakor Ploj, ampak tudi za odpis davka. Zato pa damo dr. Ploju nasvet: Ravnajte in pišite ter predlagajte vedno tako kratko in dobro kot vaš mlajši bratranec dr. Korošec za svoje volilce! Z nami pa sploh nimate nič opraviti, ker Vas nismo volili in Vas tudi nikdar ne bomo. Živila Slov. kmečka zveza! Živila Vseslovenska ljudska stranka! Ali nas razumete? Pri nas se ne bode ribarilo!

p Sv. Urban pri Ptuj. Naše bralno društvo priredi prihodnjo nedeljo, 11. decembra po večernicah poučen shod. Govori urednik Zebot iz Maribora.

p Zetale. „Miklavžev večer“ priredi Kat. bralno in izobraževalno društvo v nedeljo dne 11. decembra v društveni sobi po večernicah. Vstopnine ni; pač pa se hvaležno sprejme vsak prostovoljni prispevek. Otroci imajo vstop dovoljen samo v spremstvu starišev ali njih namestnikov. Odbor.

p Zetale. Kat. bralno in izobraževalno društvo v Zetalah izreka večič. g. nadžupniku Fr. Korošcu, pri Sv. Križu tik Slatine iskreno zahvalo za čast, ki so jo izkazali našemu društvu, ker so se prostovoljno javili kot ustanovni član in podarili 20 K. Bog jim plati! Skrbeli bomo, da bo ta lepa svota v ljudsko korist in izobrazbo prinesla stoterni sad. Bog nam nakloni še več takih dobrotnikov! Odbor.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Dasi ima nova elektrarna baje razne nedostatke, ki se bodo pokazali šele tekom obratovanja, vendar se je iz srca veselimo — ne samo tržani, ampak še posebno okoličani, ki smo kolikor toliko navezani na „železno cesto“. In zakaj? Enostavno radi tega, ker pričakujemo boljše cestne razsvitljave ven do kolodvora, nego je ta čas. Največkrat namreč sedaj ni nikake. V jesenskih večerih vlada taka egiptovska tema, da mora imeti človek ali izvrsten volh, ali pa najfinejši tip, končno še nagon, ako hoče, da ne zabrede za blatne ceste v globok jarek, Ščavnico ali Globetko. A kaj, taka kopel bi v mrzlem času ne bila baš prijetna, zato pa skuša ostati vsakdo v pravi smeri, najsi gre to še tako težko. Da se v očeh tujecev, ki odhajajo iz trga z večernim vlakom, oziroma prihajajo k nam, ugled Ljutomera ob teh nedostatkih ne povzdigne, tega menda ni treba dokazovati nikomur drugega, kakor k večjemu trškemu občinskemu odboru.

l Mala Nedelja. Našega častitega gospoda župnika Ferdinanda Šošariča je zadela v nedeljo jutro kap. Bolnik se vsem sobratom in znancem priporoča v molitev.

l Banovci pri Sv. Križu na Murskem polju. Tukaj smo preteklo nedeljo lepo obhajali blagoslovljenje prijaznega, novega znamenja sv. Florjana ob navzočnosti štirih čč. gg. duhovnikov. Slikarsko delo je mojstersko dovršil domači slikar g. Fr. Rajter iz Krištanec. Pri poznejšem številnem prijateljskem sestanku med poštenimi Banovčani nabralo se je za dijaško kuhinjo v Mariboru 11 K 61 vin. Bog plati!

Slovenjgraški okraj.

s Skale. Kakor običajno, so rudarji tudi letos slovesno praznovali dan sv. Barbare. Polnoštevilno so se udeležili slovesne službe božje s svojo ovenčano zastavo in z godbo; mnogo jih je prišlo v kroju. Lepo, da se je tudi p. n. uradništvo udeležilo verske slovesnosti.

s St. Ilj pod Turjakom. Naznanjena je za 8. december t. l. tombola na korist šolski mladini v gostilni Jevšnikovi. Podpisani krajni šolski svet vabi vse mladino ljube k prireditvi. Lepo, da meročajni krogi iz srca in prepričanja nesebično ljubijo mladino, ter si prizadevajo ubogim otrokom skazovati plemenite dobrote. Gotovo bodo obdarovani otročiči hvaležni svojim ljubeznivim ljubiteljem. Čim več bo dobička pri tomboli, tem boljji bodo darovi. Le eno bi si otroci sami želeli. Radi bi že vnaprej pokazali, da so kot marljivi učenci vredni tudi lepih dobrot. Žal, tega ne morejo. V gostilno ne smejo iti kazat svojih zmognosti. Ljubitelji mladine bi tudi radi videli, če se otroci znajo kaj skazati. Brali so večkrat, da so v tem ali v onem kraju otroci pod vodstvom vzornega učitelja stva napravili v šoli odraslim veselje in zato vneli pri njih ljubezen, ki se je očitovala v obdarovanju. Pri nas pa je v nedavnem času bila tudi tombola v otroške namene. Lepo, da se je mnogo občinstva odzvalo vabilu v gostilno. Pa način dotične prireditve nam nikakor ne more ugajati. Čas je bil določen pozno v zimski dan. Začetek je bil šele v noč. Otroki šolarjev ni bilo. Najprej so imele natakariče obilo posla; pa tudi do polnoči in naprej niso bile brez dela. To pa vendar ni namen kakšne dobrodelne prireditve za

ubogo mladino. Res so dali mnogi lepe darove za otroke, a pri prireditvi se še mnogo več potrošili v korist neubogemu gostilničarju. Pri tomboli sami se je kar grdo nemškutarilo, tako da je spakedrana nemščina prevladovala na ljubo par navzočim orožnikom in liberalno-štajercijanskim Mislinjanom. Ali naj bodo slovenski otroci vaba za razširjanje nemškutarije? Ali naj bodo ubogi otroci povod potujčevanju zatiranege naroda? Tudi rahločutnim darovalcem privoščimo veselje, toda rajanje skozi pol ali celo noč ne more biti blago razvedrilo in ne koristno, še manj pa vzgojevalno. Vemo, da bosta skrbna župana in pozorni občinski odborniki zahtevali kakor vselej plačilo za plesno dovoljenje, in ta denar obrnili v prid ubogim otrokom, vendar bi naj take reči ne imele nič opraviti z vzgojo in s skazovanjem usmiljene ljubezni. Radovedni-smo, kdo je velespoštovanim udom krajnega šolskega sveta tako namazal naočnike, da tako malo spregledajo. Oni vabijo, da bi se na popisano način podpirala šola, izobrazovanje in vzgoja, ko pa niso imeli besedice ob času, ko so se začele prirejati v šoli prireditve poučne in blažilne, kar pa je slavna c. kr. oblast blagovolila kratkoma prepovedati. — Naše mnenje je to-le: Otroci bi naj v šoli z znanjem razveselili dobre ljudi, ki bi se vsled tega skazali ljubeznive in usmiljene. — Nekdo, ki ne gleda skozi naočnike.

Konjiški okraj.

k Konjice. Bralno društvo bo prirejalo odslej redno mesečna zborovanja s predavanji in nastopi. Naše modre in blage može prosimo, da se z besedo in dejanjem zavzamejo za napredek društva. Nad vse važno vlogo pa prepuščamo našim vrlim fantom. Pridite takoj v nedeljo, dne 11. t. m. po večernicah! Posebno ste povabljeni prijatelji „Slov. Gospodarja“.

k Konjice. Narodni Dom se pere v zadnji številki. Da so bile naše pripombe resnične, ve cenjeni popravkar sam najbolje. Kar ni bilo, nismo trdili, kar smo pa pisali, ne more ovreči. Da pretepop ni, gre hvala ljudstvu sploh, ker jih ni vajeno, to vedo tudi druge gostilne. A izkušnja uči, da pretepi pogosto dozorevajo iz take zabave, kakršno smo odsvetovali. Koliko je kak fant ali deklica stara, lahko izveste, če jih prihodnjč vprašate. Da je bila pa notica upravičena, vprašajte pametne stariše, brate in sestre dotičnih polotročajev, za katere se tako bojite, da bi jim kdo pokazal pot mimo takega zabavišča. Gostilni želimo lep uspeh, pa zraven nam je težko za mladi svet. Z eno besedo, gospod popravkar, vaši gostje naj bodo drugačni, lahkožive razposajenčke pa zapodite domov — za peč!

k Kebelej na Pohorju. Kakor je že tudi širji javnosti znano, smo dobili to jesen novega nadučitelja v osebi gospoda Breganta. Nađejali smo se, da bođe v verskem in narodnem oziru boljši in vzglednejši, od prejšnjega. Pa „naš up je šel po vodi, le jadrajmo za njim“. Na vso moč ga žene sedaj radovednost, izvedeti za ime dopisnika „Slov. Gospodarja“ iz Keblja. Pred kratkim je to celo šolarje izpraševal, in tu so vrgli nekateri sum na osebo, ki je pri tej stvari popolnoma nedolžna. Čudno se nam zdi, da se takšne reči vlačijo tudi v šolsko sobo. Ali je mogoče to v učnem načrtu? Omenjenemu radovednežu v tolažbo povemo, da bo njegovo poizvedovanje za dopisnikom popolnoma brezuspešno, kajti njegovo ime je in bo znano samo uredniku lista, v kojega piše. Povemo mu pa, da je tukajšnji dopisnik neusmiljen človek v takih stvareh, kateri si bo z bistrim očesom tudi njegovo delovanje ogledal in ga osvetlil. Torej mir, pregovor pravi: „Kdor seje veter, žanje vihar.“ — Prijatelj.

Celjski okraj.

c Celje. Posestnika Franca Pungerška iz Lahovne pri Celju so pred kratkim, ko je šel dopoldne domov, v gozdu napadli trije fantje, ga vrgli na tla ter mu grozili z noži. Nato so mu preiskali žepe. Dobili so le majhno svojo denarja. Drugega dne je eden od teh roparjev napadel posestnika Franca Babiča. Fant je zahteval od njega denar. Babič pa, močan mož, je s palico udaril parkrat napadalca, ki je nato zbežal. Dne 2. t. m. so pa ti roparji napadli zopet neko žensko iz Lahovne ter so jo hoteli posiliti. Pač lepe razmere!

c Iz Savinjske doline. Neki hudomušni radovednež bi rad vedel, zakaj resnicoljubni „Narodni List“ nič ne piše in nič ne prinese poročil od Sv. Frančiška (Radmirje) o naprednih vročekrvnih petelinih, ki so se med seboj tako hudo skavsali. Toda ta list je navajen samo od klerikalcev poročati laži, kar se pa zgodi slabega v lastnem taboru, to pa možko zamolči.

c Mozirje. Naše Katoliško izobraževalno društvo je priredilo dne 20. m. dve lepi igri: 1. „Tri sestre“ in 2. „Ne kliči vraga!“ Igralci in igralke so svoje vloge prav dobro in korajžno rešili. Govor pred igro je imel naš č. g. kaplan Žagar. Razlagal je pomen izobrazbe. Iskrena hvala vsem, ki so kaj pripomogli, da se je veselica tako dobro izvršila. Kmalu se bo tudi vršil občni zbor našega društva in pobiranje članarine za prihodnje leto. Prosimo takrat obilne udeležbe. Fantje in dekleta, pa tudi možje, pristopajte v obilnem številu k našemu društvu. Sedaj bo naročilo društvo še več lepih knjig in časopisov in sploh mnogo lepega berila. Odbor pa bo skrbel v čitalnici pozimi za kurjavo, da se bo ob nedeljah vsak ud lahko pogrel med čitanjem. — Odbor.

c **Mozirje.** Tukajšnji dopisnik je pisal resnico, pa cele še ne. Treba bi bilo dostaviti, da ne bodo zadostovale visoke občinske doklade davkoplačevalcev 90 do 120% v pokritje ogromnih stroškov, ampak treba bo pritisniti še na živali, da bodo pomagale rešiti iz zadrege, ker mora trški občini že trda prestiti; torej sklenilo se je na vsako pasjo glavo 6 K davka. Bo že nekaj, saj imamo precej psov v domači občini; toda dobro želeči davkoplačevalec svetuje, da bi se zraven tudi mačke in podgane vzelo na muho, vsaj po 5 K od glave, potem smo pa na konju, in ni se nam treba bati, da bi že v imenovani Lipoldovi ulici utonili v blatu. Mogoče, da bi bilo še toliko preostanka, da bi kupili čoln in bi se lahko vozili do svojih zemljišč. Nadalje opozarjamo na naredbo proti koleri, ki zaukazuje, da se mora gledati na snažnost pri vodnjakih, ne pa pustiti pri vodnjaku stati konje in onesnažati.

c **St. Lovrenc pod Prežinom.** V četrtek, to je dne 30. novembra 1910 ob ½2. uri zvečer je tukaj za vedno zatisnil svoje oči v 48. letu posestnik Martin Gajšek, po dom. Pušjek po komaj tted. boleznii vsled pljučnice. Rajnega je vsakdo iskreno ljubil in spoštoval, kdorkoli ga je poznal. Bil je marljiv in skrben posestnik, nadalje občinski odbornik, prejšnja leta tudi vzoren župan in ud krajnega šolskega sveta. Bil je tudi velik prijatelj šole. Njega so dičile vse lepe čednosti. V družbi je bil jako kratkočasen in šaljiv. Zapuščena žalujočo vdovo s 5 nepreskrbljenimi otroci. Pogreba, ki se je vršil v soboto, to je dne 3. decembra t. l. ob 8. uri dopoldne, se je udeležila šolska mladina z učiteljstvom in velika množica ljudi. Vsakdo je hotel še preljubljenemu pokojniku izkazati zadnjo čast. N. v m. p.!

c **St. Vid na Grobelnem.** Kar je napisal „Nar. List“ v svoji 47. številki, meni, je grda laž. Res je le, da sem bil na sejmu v St. Jurju in da sem šel grede domov v Vugovo gostinjo. Da bi se mi pa bili že med potjo do Grobelnega pridružili kakšni „naprednjaki“, in da bi jih bil v gostilni „razbadal“, je neresnica, kakor je tudi laž to, da bi me bili kakšni „napredni fantje“ pograbil in nesli ven, ampak ko sem bil že zunaj, da bi se vrnil domov, me je sunil neki fantalin od zadaj, da sem padel. — Jernej Cerovšek, p. d. Ozirek.

c **Sv. Vid pri Grobelnem.** Dopisnik „Nar. Lista“ nas je ubogal in nam res napisal nekaj o hinavcih, kakor smo mu zadnjič nasvetovali. Pohvaliti ga moramo radi tega, ker je tako priden in ubogljiv. Iz pokorščine do nas bi menda postal še klerikalec, če bi mu rekli, da naj obrne liberalcem hrbet. Priznati se mora tudi, da se je precej potrudil, da je napisal dotični članek. Poiskal je med svojimi knjigami zaprašene „evangelje“ ter nato začel prepisovati v potu svojega obraza priliko o „cestninarju in farizeju“: kajti da bi jo na pamet znal, mu ne verjamemo, ker ga v cerkvi tako redko vidimo, takrat pa še celo ne, kadar se here evangelij. Ko je končal s priliko, je na koncu še dodal kratko razlago, kdo da je farizej in kdo cestninar (colnar). Prav po farizejsko in bahato nam zakliče: „Vi (klerikalci) ste podobni napuhnjene-mu farizeju, ali mi (liberalci) smo ponižni kakor colnar.“ Mislim, da ga ni človeka, ki bi tega ne verjel. Zatorej pa, ponižna liberalna ovčica, le dalje prebiraj pridno sv. pismo, da iztakneš še kaj več porabnega za svoje duhovite dopise. Našel boš namreč, da v naše jadikovanje ni nič novega, ako trdite, da so krivi duhovniki vsega sovraštva med strankami, da delajo oni prepir in politično hujskarijo. Že Judje so dolžili po krivem Kristusa, rekoče: On ljudstvo šunta.

c **St. Vid pri Grobelnem.** Dopisnik v „Narodnem Listu“ številki 48 nekaj čveka o mojih pregrešnih obiskih in potih ponoči. Ako mi dokaže, da so bili obiski in pota res pregrešna, dobi takoj 1000 K, beri: tisoč kron nagrade, če bi si jih tudi moral izposoditi. Dokler pa tega ne stori, je in ostane lažnjivec in obrekovalec najpoglejše in najgnusnejše vrste. Torej na delo! Obiskovalec s črno suktnjo.

Brežiški okraj.

Planina. V „Stajercu“ od dne 27. t. m. se zale-tava dobro nam znani dopisnik v č. g. župnika, in to brez vsakega povoda, in s takimi grdimi lažmi, da kaj takega zamore le najbolj lažnjivi liberalen za-grizen nemčur pisati. Ta človek se je gotovo skregal z resnico, da mu je sedaj laž najbližja prijateljica. Grda nesramna laž je, da bi bil č. g. župnik pri občinskih volitvah agitiral, pač pa je bil dopisnik sam najhujši agitator Sešerkota, velikega političnega sovražnika slovenskega ljudstva. Zato si je bil dopisnik že poprej izprosil začasni dopust, da je imel potem pri volitvah lepšo priložnost za agitacijo. Pri agitaciji so se posluževali on in njegovi kimavei vseh sredstev, spravili so na volišče že na pol umirajoče volilce; tako so n. pr. spravili na volišče nekega 80 let starega volilca, in hočeš nočeš moral je voliti, čeprav je že skoro umiral. Grda je tudi laž, da bi bil gosp. župnik nekega volilca I. razreda tako napajal, da je teklo vino iz mize; kajti dotičnega volilca pač ni bilo treba napajati, ker je on vedno odločen naš pristaš in je kot tak tudi vselej volil z nami. Glede pogrebsčine pa bodi lažnjivi dopisnik le tiho, ker to tebe kar nič ne skrbi; od tebe se še ni en vinar zaslužil. Morda pa bi rad, da bi poprej gosp. župnik vprašal tebe, koliko sme računati za pogreb. Mi kmetje odločno protestiramo proti takim lažem ter imenujemo takega dopisnika grdega, nesramnega lažnjivca. Odločno kmečka četa stoji vedno ob strani č. g. župnika, ga ljubi in spoštuje ter gre tudi rada v boj za njega.

Popraviti moramo tudi to, da se imenujejo ti duševni revčki v „Stajercu“ naprednjake, ker so v resnici zapet dolžni č. g. župnika, da je on to pisal, mu kar povem, da je to pisala trda kmečka roka, katera si tudi upa podpisati svoje ime, če to stori tudi „Stajercu“ dopisnik. — Kmet iz okolice.

b **Planina.** Občinska seja dne 28. novembra ostane za Planino zgodovinskega pomena. Predlagal je gosp. Treffner, naj župan, ki se pri vsaki priliki ponaša, koliko za občino stori in trpi, se v svoji velikodušnosti odpove županovemu dohodku v znesku 120 K v prid vodovoda. Volilci! Sedaj bi morali videti svojega požrtvovalnega župana! Rohnel je, kakor obstreljen medved, da tega ne stori in ne dopusti! In njegova desnica celo izzivalno predlaga, naj se mu plača poviša! Da, učitelji in povišanje plač spada vedno skupaj! In na to predrzno izzivanje so naši štirje možje odšli, in seja je bila nesklepčna. Tako je bilo prav! Vsa čast takim možem! Sedaj vidite Sešerkota v pravi luči! Kaj pa stori on zastoj? Od vaših žuljev je obogatel, kmet pa le pridno plačuj! Vzemite si vendar zavedne volilce iz Planinske vasi za vzgled!

b **Pleterje pri Brezicah.** Kmečke hramnica in posojilnica v Artičah je darovala 25 K za tukajšnji nbožni zaklad, za kar se ji podpisana občina najpriširnejše zahvaljuje. Zupanstvo Pleterje, dne 1. decembra 1911. Pajdaš, župan

Književnost in umetnost.

§ **Knjiga o lepem vedenju.** Spisal Urbanus. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška bukvarna. Oblika knjige je priročna in lična. Broširan izvod, tiskan na fin papir, stane le 3 K, fino vezan pa 4 K. Knjigo toplo priporočamo.

§ **Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju.** Spisal Anton Kržič. Samozaložba. Prodaja Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena 1 K 60 vin. broš., 2 K v platno vez., za pošto 20 vin. Knjiga opisuje najimennitnejše predmete v človeškem življenju: našo srečo.

Vestnik mladinske organizacije.

Sv. Pavel pri Preboldu. Opozarjamo na predavanje, ki ga priredi Kat. izobraževalno društvo v nedeljo, dne 11. t. m. Govoril bo prof. dr. Hohnjec iz Maribora o mladinski organizaciji. Pridite vsi!

St. Jur ob juž. žel. V nedeljo, dne 11. decembra po večernicah se v prostorih bralnega društva vrši ustanovni shod Mladeniške zveze.

Iz celega sveta.

Novo vrste čebele. Čebela je dobila tekmeča v podobi mravlje, ki so jo zasledili v Meksiki in jo imenujejo mirmecocistas mexicanus. Ta prideluje, kakor je izjavljeno v pariški akademiji znanosti, ravno tako okusen med, kakor čebela. Belgijski učenjak Wesmail, ki je razpravljal pred akademijo o tej mravlji, pravi, da tvori ta posebni razred med mravljami. Gnezdo ima 60 do 80 cm pod zemljo. Je bolj svetla od ostalih mravelj, popolnoma drugačne telesne sestave in ima zadnji del telesa velik, v katerem se nareja sladki sok, med; dr. Wesmail trdi, da bi se ta mravlja tudi v Evropi lahko vpeljala in udomačila radi pridelovanja medu.

Učitelji na konjih. V Abrucih v Italiji je na 100 prebivalcev 68 analfabetov, to je takih, ki ne znajo ne čitati ne pisati, dasi je bilo v zadnjem času ustanovljenih precejšnje število šol. Toda šole so bile prazne, ker žive ljudje, ki so večinoma pastirji, po devet mesecev v letu na gorah. Profesor Agostinoni je predlagal italijanski vladi novi šolski sistem. 15 učiteljem so dali konje, da potujejo po gorah in obiščejo pastirje. Kamor pridejo, leti staro in mlado skupaj, učitelj pa uči pod milim nebom. Pravijo, da so dosegli na ta način veliko uspehov.

Pes, ki govori. Pri Magdeburgu ima nek gozdni čuvaj psa, ki zna izgovarjati več besed, tako, da se jih lahko razume. Tako zna imenovati svoje ime: „Don.“ Če se mu pokaže kos kruha, reče: „Haben“ (to je imeti). Tudi „Kuchen“ izgovarja, kar pomeni „pogača.“ „Don je lačen“ ali „Don ima pogačo“ izgovarja sicer s psičjim glasom, ali čisto in popolnoma razumljivo.

Cenjenim naročnikom.

Zopet je pred durmi novo leto, ko bo treba obnoviti za leto 1911 naročnino na „Slovenskega Gospodarja“. Ker je ob novem letu v tiskarni silno veliko dela, zato smo že današnji številki priložili položnice, da spravimo s tem delo naprej. Prosimo pa cenjene naročnike, da bi nam poslali naročnino za leto 1911 že pred novim letom, kolikor jim je to mogoče. Po praznikih namreč in po novem letu se nam delo v upravnistvu grozno kupiči, da ga mnogokrat pri najboljši volji ni mogoče sproti opravljati. Le pomislite, če nam 10.000 do 12.000 naročnikov pošlje v par dneh naročnino, koliko da to vpisovanja! Ako pa se začne naročnina pošiljati že v drugi polovici decembra, se vpisovanje poslanega denarja lepše razdeli in bolj mirno izvrši,

kakor če pride po 500 do 800 naročnikov naenkrat. Zatorej prosimo še enkrat, da se začne pošiljati naročnino prej ko mogoče.

Denar se naj pošilja po položnici, ki naj se natančno izpolni. Ime se naj razločno piše, ravno tako tudi pošta. Stari naročniki naj zapišejo na položnico nad besedami „Položnica“ besede: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu napišejo besede: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiše na nakaznico „nov“ ali „star“, če pošlje kdo denar po nakaznici. S tem nam prihranijo naročniki mnogo, mnogo časa. Torej ne pozabiti!!

„Slovenski Gospodar“ bo stals prilogo „Gospodarske Novice“, kakor do zdaj 4 krona leto.

Vse dosedanje naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti. Vsak naj skuša pridobiti še vsaj enega novega naročnika! Uredniki pa bodo posvetili listu vso skrb, da bo res zanimiv in zabaven. Posebno bo delal urednik „Gospodarskih Novic“ na to, da bo ta prepotreben list za našega kmeta prinašal mnogo koristnega in poučnega berila!

Zdaj torej vrši somišljeniki, na agitacijo, da bo naš list v kratkem v vsaki pošteni slovenski hiši!

Uredništvo in upravništvo.

Najnovejše novice.

Družba duhovnikov. V ponedeljek, dne 12. dec. je ob 11. uri dopoldne seja odbora Družbe duhovnikov.

Državni zbor. Poslanec dr. Benkovič je stavil nujni predlog za podporo posestnikom in odpis davka posestnikom in najemnikom, oškodovanim po toči in drugih uimah v brežiškem in sevniskem okraju. Posl. Pišek je stavil v zbornici nujni predlog, da se državna cesta iz Gornje Polskave v Slov. Bistrico do Konjic, katera zaradi velikih bregov ovira promet in ima do 13% napetosti (Steigung), prezida, oziroma prestavi od Gornje Polskave v smeri proti Šentovcu do Slov. Bistrice, in od tam do Ložniškega mostu po dolini do Gornje Ložnice v Strazno, ter od tam do državne ceste v okoliški občini Konjice. Ta preložitev ceste bi bila v veliko korist konjiškemu in slovenjebistriškemu okraju, važna je pa tudi v stratežnem oziru, kar boče tudi vlada upoštevala. Posl. Pišek je interpeliral ministra zunanjih zadev zaradi nepostavnega postopanja novih volitev v okrajni zastop v Slov. Bistrici. Že lansko leto meseca marca je minula doba, pa še do danes niso razpisane nove volitve. Zastopniki kmečkih občin in nekaj drugih članov so svoj izstop naznanili e. kr. glavarstvu v Mariboru, pa ker oblasti potrebno ne ukrenejo, se interpelira ministarstvo, če so mu razmere pri okr. zastopu znane, in kaj namerava storiti.

Iz finančne službe. Prestavljeni so: računski praktikant pri finančnem ravateljstvu v Gradcu, Pavel Coretti v Maribor; računski praktikant Friderik Sieber od okrajnega finančnega ravateljstva v Mariboru v Gradec. Kot uradni vodje: davčni nadoskrbnik Emil Straczowsky od davkarije v Slovenjem Gradcu v Ptuj; Friderik Stumberger iz Sevnice v Brežice; Janez Pernovšek iz Brežice v Slovenji Gradec; Jakob Tobias iz Marijinega Celja v Sevnico; Franc Vajda iz Šmarja pri Jelšah v Celje; davčni oficijal Oton Stepic od davkarije v Celju k davkariji v Šmarje pri Jelšah.

Fram. Predavanje gosp. Prijola o sadjereji v našem izobraževalnem društvu se je vrlo dobro obneslo, in govornik je prav nazorno podal najpotrebnejših naukov o gojenju sadnega drevja. Prvo nedeljo po novem letu bo pa predaval o kmečkem knjigovodstvu. Vmes bo pa imelo društvo druge poučne shode.

Umrl je v ponedeljek, dne 5. dec. č. g. Ferc. Šoštarič, župnik pri Mali Nedelji. Rajni je bil rojen dne 28. maja 1851 pri Veliki Nedelji, v mašnika posvečen dne 23. julija 1876. Služboval je kot kaplan v Hočah, v Zibiki, pri Sv. Križu na Murskem polju, kot provizor in kaplan v Ljutomeru in Sv. Lenartu v Slov. gor. Župnik pri Mali Nedelji je postal dne 20. septembra 1891. Pogreb se je vršil danes ob 10. uri.

Poročilo o svinjakem sejmu na Dunaju dne 29. novembra 1910.

Ob začetku sejma se je prignalo 4415 alpskih svinj, 6170 debelih ogrskih svinj, javljenih je bilo 985 svinj, skupaj torej 11580 svinj. Prodajale so se ogrske svinje prve vrste po 186 do 189 vin, izvanredno do 140 vin; srednje vrste po 130 do 185 vin.; stare in lahke po 124 do 130 vin.; alpske svinje po 126 do 182 vin.; svinje izbrane za plemo, po 108 do 116 vin. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 2804 alpskih svinj manj, 500 debelih ogrskih svinj več nego zadnjič. Alpske svinje so se prodajale valed manjše ponudbe za 4 do 6 vin. dražje, a tudi po debelih ogrskih svinjah se je kljub manjši ponudbi zelo povpraševalo in so dosegle za 2 do 3 vin. višje cene.

Poročilo o živinskem sejmu v Gradcu dne 1. decembra 1910.

Na sejmu se je prignalo po vrsti 387 volovj 178 bikov, 880 krav, 124 telet, skupaj 1089 komadov živine. Prodajali so se dobro rejeni voli od 92 do 104 K, na pol rejeni voli od 82 do 94 K, suhi voli od 74 do 80 K, voli za pitanje od 80 do 88 K, dobro rejene krave od 70 do 82 K, na pol debele krave od 56 do 68 K, suhe krave od 44 do 54 K, biki od 76 do 92 K, mlade dojne krave do 4. teleta od 74 do 88 K, starejše dojne krave od 62 do 72 K, breje krave od 64 do 78 K, za 100 kg žive teče. V izven se je prodalo 315 komadov živine. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 62 komadov živine več kakor na zadnjem. Prodajale se je za 2 K ceneje.

Listaica uredništva.

Gočova, Mozirje, Fram, Dobrua, Sv. Benedikt: Prepozno za to številko. — Drugim gg. dopisnikom: Smo odložili za prihodnjo številko.

Agitirajte za „Slov. Gospodar“.

Edina slovenska kislavoda, Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katar v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, boleznj v ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna temveč je tudi osvetojuča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbnistvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavo.

Pozor! Denar si prihranite Pozor!

ako pridete in si nakupite

ostanke

vsakovrstnega volnenega blaga za obleke, krila in bluže, katere prodaja po čudovito nizkih cenah

Franc Lenart v Ptuj.

Nadalje priporoča za božične praznike veliko izbiro najnovjših svilnatih (židanih) robcev.

Cenejše kakor drugod.

Priporoča se narodni in domači trgovec

Franc Lenart v Ptuj.

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

reg. zadruga z neom. zavezo,

naznanja, da ne bo uradovala od 17. decembra 1910 do 3. januarja 1911 radi sestavljanja letnega računa. Od 7. januarja 1911 naprej bo zopet uradovala vsak dan od 8. do 9. ure dopoldne, po petkih pa od 9. do 12. ure dopoldne. 935 Načelstvo.

Loterijske številke.

Dne 8. decembra 1910. Trst 13 16 90 24 84 Linc 60 12 61 38 24

Ženitna ponudba. Mladenič plemenitega srca, neomadežnega življenja in pridne znanjosti, kateri ne zavziva opojnih pijač, ter ni tobakar, je navdušen pristaš katoliško-narodne stranke in veselega značaja, ima par tisoč kron gotovine, se želi v svrhu ženitve zaročiti z gospodično, s katero bi mogel priti do samostojnosti. Veseleje ima do gostilne ali posestva Zavedna in verna Slovenka bi imela prednost. Ponudbe pod šifro „plemenito srce št. 1“ na uredništvo. Za tajnost se jamči. 908

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroki! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

- Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 3-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-

— Večletna jamstva — Nasl. Dietinger Theod. Fehrenbach urar in očalar Maribor, Gosposka ulica 26. Kupujem zlatino in srebra.

Samo še 19 gramofonov

novih in izvrstnih kom. po 15 K in 20 K oddano od danes naprej proti takojšnjemu plačilu. Istotam 1000 igl samo K 1-60 in nove velike dvostranske plošče po K 2-50. Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor. 883

Kleparaka dela, kakor tudi urvanje vodovoda, plina, strelovoda, hišnih brzojavov, telefonov itd., sprejemam in iste izvršim točno in hitro. Ig. Zalokar, klepar v Brežicah. 911

Gospa ravnateljica

je naročila vzorce tkanin in ilustrovan cenik perila od tvrdke: Oswald Lilek,

tovarna za tkanine in perilo, Bad Belohrad, in se je prepričala: perilo te tvrdke, ženske, posteljno, ali moško perilo, je najlepše! 794

Pišite tudi po cenik in vzorce. Nikjer ne kupite tako po ceni: Ženske hlače z okraski, komad K 1-50. Ženski korseti z okraski komad K 2-20. Žensko spodnje krilo, belo komad 4 K. 30 m lepih ostankov 12 K.

Za nakup

modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljšje perilno blago, vsakovrstno sukno za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, oedeje, preproge, zastore, razni cvilili, perje itd. priporoča

modna in manufakt. trgovina

M. E. ŠEPEC

Maribor, Grajski trg,

Zajamčeno čistokrvne Sulmtalske kokoši, dozaj priznana najboljšje kurje plem. se dobe, par (petelin in jarcica) po 5 K pri kmetijski podružnici v Ljutomeru. 888

Na prodaj je novo sezidana hiša, zraven dva orala zemlje v slov. Bistrici. Hiša je sposobna za vsako malo obrt. Pojasnija daje Janoz Novak, posestnik in oštr v Slov. Bistrici. 921

Jako lepo posestvo se prodaja, lepa lega, pripravno za vsakega gospoda kot letovišče, ali za skrbnega gospodarja, arondirano 14 1/2 oralov, 20 minut od kolodvora in trga, 5 minut od glavne ceste, 4 1/2 oralov travnikov, 4 orala njiv, 800 sadnih dreves, brajda, vrt, 800 sežnjevin vinograda (polovica novi nasad), vse v najboljšem redu in dobro gnojeno, 6 oralov gozda, lepa gosposka hiša, devet prostorov, podstrešje, klet in hram gospodarsko poslopje, hram in hlev, hlevi za prašiče, pralna kuhinja in sušilnica za sadje, listnica vse z opeko krito in v najboljšem stanju. Pripravni gospodarski stroji, kakor: centrifuga za mleko, parilnik, slamoreznica, mlin, reznica za peso, stroj za pranje pese, krompirja itd. Več se izve pri Franjo Fočak, Šmarje pri Jelšah sp. Štajersko. 912

Lepe posestvo tik železniške postaje Pesnica pri Mariboru, obstoječe iz 11 oralov zemlje in sicer travnika, sadonosnika, njiv in gozda ter lepe zidane z opeko krite hiše in vinarčije se ceni primerno in jako ugodno takoj prodaja. Istotam se prodaja tudi manjše posestvo, ki meri 5 oralov in sicer obstoji iz travnika, sadonosnika, njive in lesene hiše. Obe posestvi imate krasne lege za vinograde. Natančneje pri g. Zinauer Sv. Jakob v Slov. gor. 845

Naznanilo preselitve

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem svojo strugarnico za prodajo, naročila, popravila in nova dela preložil iz Dravske ulice na

Grajski trg v grad

pri Kapeli. Vedno se bom trudil, da bom delal natanko, da bom svoje cenjene naročevalce zadovoljil. Imam veliko zalogo izgotovljenega kuhinjskega, kletnega in gospodarskega orodja. Za obilen obisk se priporoča 887

August Blašič, strugar, Maribor, Grajski trg.

Gostilna z lepim sadnim vrtem v Vosku pri Mariboru se prodaja. Vpraša se v Mariboru, Mlinška ulica 15. 907

Kuharica, pridna in poštena, ki se razume v gospodarstvu, želi dobiti službo v kakem župnišču. Naslov v upravnistvu. 922

Ženitna ponudba. Mlad inteligen ten večji obrtnik, želi se seznaniti v svrhu ženitve z gospodično iz dobre trgovske hiše, ki bi mu s svojim premoženjem in pridnimi rokami pomagala pomnožiti premoženje. Gospodične s trgovino imajo prednost. Ponudbe s sliko na nasl. „Srečna bodočnost 911“ na upravnistvo tega lista do 20. t. m. Tajnost zjamčena. 933

Lepe posestvo, nova zidana hiša v dobrem stanju, pod, goveji in svinjski hlevi, dobro obdelana zemlja, lepi sadonosniki, se po ceni srači preselitve prodaja in so tudi lahka plačila po dogovoru. Kdor želi kupiti, naj se ogleda pri Jožefu Oset, Platinovec pri Grobelnem št. 21. 928

Gospodarski opravnik se sprejme Samo spretaj, v kmetijstvu izurjeni, trezni in obel deželni jeziki zmožni pros lci naj pošljejo svoje prošnje na graf Herbersteinsko oskrbnistvo v Ptuj.

Godbeni avtomat

2 in pol metra visok in en meter širok, plošča s premerom 74 cm z bijalom, ki zelo dobro igra, primeren za gostilničarje na deželi, odda po ceni N. Horvat, Maribor, Stolna ulica 5. 920

Učencec, krepak in z dobrimi sprejemali se sprejme v manufakturno in špecijsko trgovino gosp. V. Zorko, c. kr. poštar in načelnik trg. zadr. pri Sv. Andražu v Slov. gor. 927

Lepe posestvo, obstoječe iz pol orala gozda, 4 in pol orala njiv in travnika, ki je zasajen s sadnim drevjem, z lepo zidano hišo in hlevi vred, je na prodaj. Pojasnija daje Vladimir Pušenjak, nadrevizor v Mariboru. 932

Ženitna ponudba. Mestni fant inteligen ten rokodelca, ki dela sedaj z dvema pomočnikoma in dvema učencema, se želi poročiti. Star je 26 let, ima 300 K v gotovini in vso hišno opravilo. Pozneje se dobi 800 K. Iščem si neveste, pošteno kmečko dekle, ali kuharico z 1600 K. Veseleje mora imeti do sejmov. Ponudbe pod (Sreča št. 50“. Ormož. 931

Velik novi hram z lepim sadonosnikom se takoj prodaja. Hram obstoji iz dveh velikih sob, ene kuhinje in ene čimnate. Za ceno se izve pri Tumažu Klasinc, na Gor. Bregu št. 20 pri Ptuj. 774

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

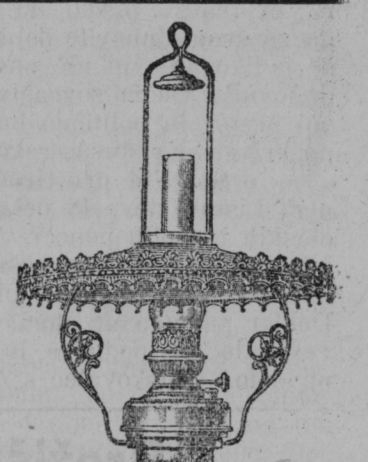
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba. ....

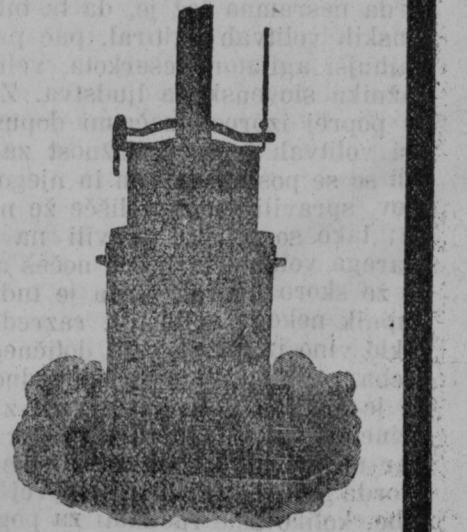
Brzoparilniki za krmo

„ALFA“ so najboljši!

Velika prihranitev na času, na kurivu in najboljša krma

930 to so največje prednosti istega. Zahtevajte cenike! Dopisuje še slovensko!

Delniška družba ALFA SEPARATOR Dunaj XII.

Argentinsko

meso

za 80 vinarjev eno kilo

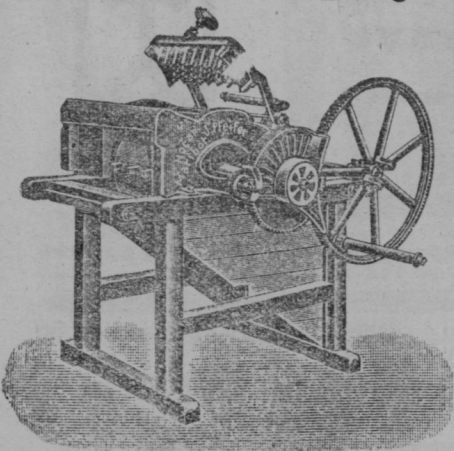
pač ne bodete nikdar dobili; vsled tega kupujte za božične praznike, dokler je še dobiti, pšenično moko št. 00 po kila za 36 h, lepa krušna moka po 22, 24 in 26 h, jako lepi riž po 32 h, sladkor v štoku po 76 h, ravno tako rozine, cibebe, vinske jagode in vso špecijsko blago, ki se dobi vedno sveže pri 936

Ivan Sirk, Maribor

Glavni trg (rotovž).

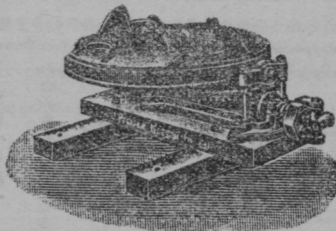

Tovarna za poljedelske in kmetijske stroje

kakor mlatilnice za škopanje in navadne mlatilnice za roko in gepelj. Rezalnice, gepelj, vejalnice itd. Livarna za železo in medenino. Izdelujejo se mlini in žage za vodno in parno moč. Vsa popravila po ceni in točno. Ceniki se pošiljajo brezplačno. Kupuje se po najboljši ceni staro vlito železo, cink, cin, baker, svinec, t. d. 941

I. Pfeifer,
tovarna in livarna
v **Hočah**
pri Mariboru.

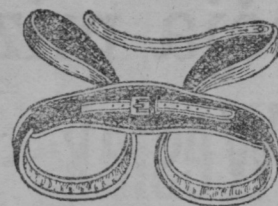
Štefan Kaufmann

trgovina z železnino
23 v **Radgoni,**
priporoča
štedilnike
in vsakovrstno posodo.

Štampilje

iz kavčeka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kilne pase tudi za najhujše kile, trebušne obveze, šuspensorije, pokončne držaje, razne vrstvene stroje za telesne poškodbe, umetne noge in roke itd. izdeluje po nizki ceni prva spodnještajerska tvrdka.

Fr. Podgoršek, bandažist,
Maribor, Grajska ulica 7.

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v **St. Ulrich, Gröden, Tirol**
se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. raspel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 683

Mezdno in mitniško zmletev

kakor tudi zamenjavo vseh vrst žita oskrbuje : najhitreje in najceneje umetni valčni mlin :

v **Rušah pri Mariboru.**

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam cepljene trte na prodaj mosler-silvaner, burgunder-beli, muškati V. rizling, rulander, portogizer, kapčina, žlahtnina, beli in rudeči traminec, ranfol, vse na riparijo-portalis cepljeno. Cepljene trte stanejo 100 komadov 14 kron. Korenjaki 100 komadov 3 krone. Naročila se sprejemajo, dokler je še kaj v zalogi.
Janez Verbnjak,
posestnik in trtnar, Breg pri Ptuj. 879

Našim gospodinjam

priporočamo

le edino Pfeifer-jevo milo, ker le to napravi brez truda snežno belo perilo! Pazite na vtis Pfeifer in znamko :: :: tiger

926

Nov fotograf!

Usojam si slavnemu občinstvu Slov. Bistrice in okolice uljudno naznanjati, da sem otvoril v Slov. Bistrici nasproti kavalerijski vojašnici **fotografični atelje.**

Opirajoč se na svoje dolgoletne izkušnje kot fotograf se bom trudil, da bom izdeloval fine in trpežne slike.

Julij Tittl,
fotograf v Slov. Bistrici.

919

Z mojo 240

!! umetno moštovo esenco !!

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji **Maksa Wolfram,**
Maribor, Gor. Gosposka ulica.

Pridite

v Šent Jur ob juž. žel.

Janko Artmanu

da se prepričate o **velikanski zalogi** lepega in močnega blaga za zimske obleke in o **nizkih cenah.**

880

Za Božič!

Čvetero božičnih pesmi za solo, mešan zbor in orgle op. 18. četrti natis. Cena 80 vin.

Petero božičnih za solo, mešan zbor in orgle op. 44. Cena 1 K 20 vin.

Dva božična solospava za solo, mešan zbor in orgle, op. 53. Cena 1 K.

Božične pred- in poigre za orgle ali harmonium, op. 40. Cena 1 K.

Dobe se pri skladatelju **Ignacu Hladnik,** Novomesto, Dolenjsko. 925

Svetovno mojstrstvo 783

v industriji ur končno osvojeno.

Valed prevzetja edine prodaje sem v stanu za samo K 4.90 ponuditi elegantno posebno ploščnato ameriki. 14. kar. duble zlato švic. žepno uro. Ista ima 86 ur idočo anker kolesje s premirano znamko „Speciosa“ in je električnim potom prevlečena s pristnim zlatom. Jamstvo za točen tek 4 leta. 1 komad K 4.90 2 komada K 9.80 Vsaki uri se pridene zastoj fino pozlačena verižica. Brez rizika, ker je dovoljena zamenjava oz. se denar vrne. **E. Holzer, Krakov, Stradom 18/107**

Steckenpferd-

milo z lilijinim mlekom

Najmehkejšo milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi. 122

Kaj pomaga dobra kuha,
če si bolnega trebuha!
Na želodcu ni bolan
Ta, ki živa

Najboljše krepčilo želodca,

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2.40.

Kabinetna kakovost " " 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Terschek), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

priporoča

svojo veliko gostilno

30 sob za tujece po jako nizkih cenah

rijakerijo v hiši

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2% brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

V svrhu varčevanja v malih zneskih daje vložnikom

domače nabiralnike

na dom zastoj, če vložijo prvokrat najmanj 4 K.

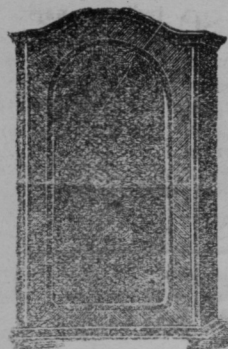
posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, ter na zastavo vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo zastoj pošt. hranilnične položnice. **Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.**

Vprašanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izvenem praznike dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6. ure dopoldne.

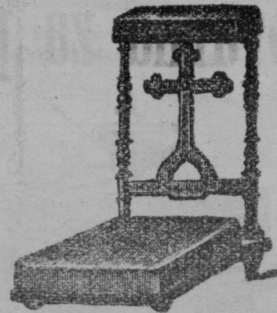
Največja mizarska in tapetarska trgovina

Karol Wesiak - Maribor

Tegethofova ulica števil. 19.

Pohištva in posteljne oprave
..... po najnižjih cenah. ....
Cenik in proračun zastoj.

Lastna mizarska in tap. delavnica

Za božič in novo leto

prilagojena trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krop papir v vseh barvah, podobice za jaslice, narejene jaslice, zlato peno, barvo za mah, perje za cvetličice, žico itd.

Dopisnice za božič in novo leto

v največji izbiri po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvetličice. Kasete, albumi za poezije, slike in dopisnice v veliki izbiri.

6 belih

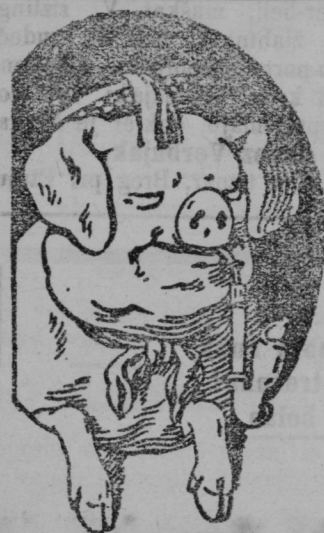
rjuh zelo debele in po 2 metra 14 kron po 2 1/4 m po 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K razpošilja franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Kaplice za želodčni krč: Stane ena steklenica s samo 50 vinarjev.
Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRULL:
mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg števil. 15.

Nobena konkurenca

če je še tako nevošljiva in sovražna, je v stanu, našo izkušeno

Z-krmno

za svinje, ki je ::
dvakrat tako redilna kot krvna krma in 3 krat tako redilna kakor koruza, prekositi. ....

Dokaz:

Največji svinjerejec spodnje-avstrijski, gosp. Hofbauer v Elendsu, je to leto sam že 800 vreč Z-krmne skrnil.

St. 1 za rejo pospeši rast prašičkov.

St. 2 za pitanje.

792 Svinje postanejo do 2 kg vsak dan težje; fino meso. Po 50 kil za 11 K 50 vin. z vrečo vred od tovarne. Ne pozabite tudi naročiti, da se vam pošljejo ceniki o

Hyppo za konje,

ki je ceneje, a redilneje kot oves, o

Molko za krave,

ki donesek mleka zelo poviša in mleko zboljša in o

Z-krmni za perutnino

(100 % več jajec) zastoj.

Glav. zastop „Združenih tovarn za močna krmila a. d.“

Bratje Taussky, Dunsj II. Praterstrasse 15/5

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega, pulje- negak 2-
pol belega K 2'80, be- lega K 4-
—, prima perje mehkega kakor puh K 6-
—, veleprima oglajenega najboljšje vrste K 8-
—, mehkega perja (puha) sivega K 6-
—, belega 10-
—, prsnega puha K 12-
— od 5 kg naprej 834
poštne prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (naakinga), pernica, velikost 170x116 cm z dvema zglatnicama, te dve 80x56 cm, zadosti napolnjene, novim, sivim, očiščenim, košatim in stanovitim perjem K 16-
—, napol maha K 20-
—, maha K 24-
—, pernica sama K 12-
—, 14-
—, 16-
—, zglatnica K 3-
—, 3'50, 4-
—, pernice 180 cm x 140 cm velike K 15-
—, 18-
—, 20-
—, zglatnice 90x70 ali 80x80 cm, K 4'50, 5-
—, 5'50, blazine iz gradla 180x116 cm K 13-
—, K 15-
— razpošilja po povzetju, zvojnina zastoj, od K 10-
— naprej poštne prosto.

Maks Berger v Dešenici števil. 1015, Šumava.

Kar ne ugaja, se zameni ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem postelju. m blagu zastoj in poštne prosto.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunsj 1906: Državna od-
:: lika in častni diplom k zlati kolajni. ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboren okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & k 2'60 in po 445 1 l & k 4'80.

En poskus zadostuje,

da se prepričate o neogibni potrebi in dobroti.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3'16 se pošljejo 4 pušice, za K 7-
— pa 10 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vinarjev.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „PRI ČRNEM DRU“

PRAGA, Mala stran, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

250

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisejejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se pošilja hranilne položnice na raspolago (šek konto 97.078). Rental davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastave vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsake sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenredno praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldna.

Posojilnica ima tudi na raspolago domače hranilne nabiralnice.